

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemam:
za
celo leto naprej 28 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » » 6 » 50 »
mesec » » 2 » 20 »
V upravnštvu prejemam:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » » 6 » — »
mesec » » 1 » 70 »
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnino in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2.
Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.
Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1, 17.
Izhaja vsak dan, izvemši
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 70.

V Ljubljani, v soboto, 28. marca 1903.

Letnik XXXI.

Slovensko-nemška zveza.

Mirno in trezno razpravlja »Slovenec« politični položaj, ki je nastal na Slovenskem valed politične zveze med liberalno in med nemško stranko. Mislili smo, da bo zdaj »Narod« nastopil svoje običajno pot in tajil, kar je storila liberalna stranka. Saj to je bila prva faza tega boja. Ko so namreč sklenili Slovenci in Nemci zvezo in je bila že črno na belem zapečaten, je obšel dr. Tavčarja jasen trenutek in zamišljeno je dejal: »Zdaj je pa moja popularnost preč. Zdaj smo mi ravno tam, kjer je bil Šuklje s svojo triglavno stranko, — ko smo ga minapadali. Morda se še spominja teh besedi.

A dasi so šli liberalci s svojo zvezo mnogo dalje, nego je šel kdaj Šuklje s svojo prebrisano politiko, je vendar »Slov. Narod« to zvezo izpočetka popolnoma tajil. Povsod je gledala zveza na dan, kakor jetika iz bolnega človeka, a zavedni »Slov. Narod« je ohranjal liberalne narodnjake v veri, da ni njih strankarsko vodstvo storilo nobene koraka zoper slovensko narodnost. »Populariteta« je bila geslo! Razdeljene uloge so se precej dobro igrate dalj časa, in »Slov. Narod« je tolkel ob svoje narodne prsi, da je votlo donelo, in Nemci so zopet šli nevdržno naprej svojo pot, tako, da nekoliko bolj počasi misleči liberalci ni mogel spoznati, da je njegov politični čolnič zadržal v nemški zaliv. Dobrovoljni liberalni narodnjaki tudi ni imel časa, da bi bil to premišljeval, ker so ga dan na dan gnali v boj zoper »klerikalnega zmaja«. Vedno je moral čitati gorostasne pripovedke o »klerikalni nevarnosti«, da so revežu vstajali lasje po koncu, in kadar se je bilo bati, da bi kranjski Janez vendar ne prišel na skrivnost te zahrbtno politike, tedaj so dvignili vedno huronski krik in trobili k boju zoper »črno internacionalo«, da so ga odvrnili od takih nevarnih misli.

Za kulisami pa je zveza vedno bolj zorela. Nemci so pozabili polagoma, kako je napredna gospoda demonstrirala proti njim ob Grünovi slavnosti, in morda je tudi g. Hribar pozabil, kdo da je pisal v ponedeljek po omenjeni slavnosti v »Narod« članek: »Ljubljana v senci bajonetov«. Takrat je bila napredna gospoda spravila v največjo zadrego edinega slovenskega deželnega predsednika, kar smo jih imeli. Morda že takrat nalasč, s premislekom . . . A bodi temu, kakor koli! V medsebojnem prijateljskem objemu so se našle duše, in mlada zveza je rasla, sicer ne po modrosti, pač pa po starosti in po . . . sadovih.

Pri tem je v napredni stranki sploh polagoma pešal narodni čut. Prej tako sangvinični narodni čut je baron Schwegel spretno kloroforniral z različnimi političnimi praški, kateri so polagoma uspavali narodno energijo cele stranke. Dr. Tavčarju se ni bilo treba več vpisati v »Kazino«. Ne, tudi v »Narodnem domu« je kmalu zveza našla gostoljubno streho pod imenom »rahla dotika z Nemci«.

Sploh je bil dr. Tavčar predobro sodil o svojih pristaših, kajti pri njih mu vsled zveze ni padla popularnost. Obdržal jo je, četudi v vedno ožjem krogu, iz katerega se odločevali polagoma tudi obmejni Slovenci. A doma pri svojih zvestih borivcih zoper »črnega zmaja« jo je ohranil še zdaj, če tudi se nekdanje sladko navdušenje vedno bolj meša s pelinom razočaranja.

Da, še celo notranje boje je dr. Tavčar s svojo zvezo srečno premagal. Tako n. pr. je Hribar kar naenkrat začel izpreminjati ulične napise ter uvajati samoslovenske. To je bridko vžalilo »rahla dotika«, in dr. Tavčar je nastopil v njeno obrambo, in sicer s toliko odločnostjo, da so Nemci rekli: »Der Tautscher verleugnet also doch nicht seine deutsche Abstammung«, kar bi se reklo slovensko: »Dr. Tavčar vendar ne more zatajiti svoje nemške žilice«. In dr. Tavčar je srečno zmagal, kajti »rahla dotika« je vedno bolj imponirala liberalni politični modrosti. In nato je zmagal še enkrat popolnoma.

Nemci so že govorili med sabo, da se godi v liberalni stranki »Palastrevolution«. Hribar je namreč vzel dr. Tavčarju zastopstvo banke »Slavije« ter poklical v Ljubljano dr. Trillerja, kateremu je poveril zastopstvo banke »Slavije« in »Kreditne banke«. Nato je dr. Tavčar kmalu našel, da je ljubljansko občinsko gospodarstvo strašno slabo, in je v začudenje vsega liberalnega sveta v občinskem svetu začel govoriti o velikem deficitu. Nemci so bili že v velikih skrbeh, kajti mislili so si: Zdaj bo Hribar imel advokata proti advokatu. A junaška postava dr. Tavčarjeva je zopet zmagala, in kmalu smo videli dr. Trillerja z dr. Tavčarjem skupaj hoditi po shodih. Dr. Triller se je aklimatiziral ljubljanskemu ozračju in njegovemu političnemu vzduhu, in iz dr. Tavčarjevih govorov je izginil mestni deficit.

In Hribar? V letošnjem »Kalender der Deutschen in Krain« smo čitali lep inserat »Kreditne banke«. Čisti donesek tega koledarja pa je namenjen za nemški kočevski »Studentenheim«, kateri tako lepo harmonira z »Radogojem« . . .

Med tem je zveza preživela svojo mladostno sramežljivost in je začela vedno bolj stopati v javnost. Vsi so jo videli, a liberalci so tajili, da je ni nikjer.

Mi smo jim potegnili krinko z obraza. In zdaj? Tajiti ne more zveza svoje eksistence, in zato hoče ubiti z brutalnostjo vsakega, kateri bi se jej upiral. Pozvali smo liberalce, naj vendar store to, kar dela vsaka zavedna stranka, da namreč pokliče na odgovor svoje vodstvo. In kaj smo dobili za odgovor?

V četrtek je prinesel »Sloven. Narod« uvoden članek, kateri je glede pornografičnega tona dosegel rekord v ne ravno dostojnih liberalnih polemikah. Niti besede ne ve v zagovor, pač pa psuje tako, da so celo liberalci, ki so brali ta članek, s studom rekli: Mož je moral biti besen, ko je to pisal.

Zdaj ne taji več, zdaj se baha »Narod« z zvezo! Brezstidno kliče glasilo »slovenske« napredne stranke v svet, da

obstoji res ta zveza, da »reže klerikalce v meso« in da je liberalna »barijera«!

V vsaki psovki, ki jo meče »Narod« na nas, vidimo skeleče priznanje, vidimo grizečo vest, vidimo zadnje, krčevite poizkuse, ohranitisi to, od česar so odvisni mandati: Popularnost!

V tej besedi je skrivnostna sila, ki oživlja stranke in dviga junake na čit. Ali menite, junaki slovensko-nemške zveze, da si boste še dalje mogli pomagati z različnimi surogati?

Kajti ne motite se! Vaš Bileam je prav govoril ob rojstvu zveze ko je blagoslovljal sovražnike: S tem je popularnost preč!

Avstro-ogrška nagodba.

(Govor poslanca Povšeta.)

IV.

Vinarstvo.

II koncu svojega govora kot zastopnik vinorejskega okraja ne smem pozabiti na vinsko klavzulo. Ker pa bode za menoj dalmatinski tovariš o tem vprašanju obširnejše govoril, zato samo nekaj besed.

Visoka zbornica je nedavno soglasno sklenila, naj vlada posebno varuje naše vinarstvo. Upam, da se bode vlada ozirala na ta sklep ter storila, kar je potrebno.

Nekaj pa morem pohvaliti, kar je avstrijska vlada dogovorila z ogrsko. To je zakon proti ponarejanju vina.

Ogrska je obnovila mnogo po trtni uši uničenih vinogradov; tudi mi v Avstriji smo mnogo storili. Na Kranjskem je bilo okuženih do 95 odstotkov vinogradov, polovico smo jih že obnovili in delo se nadaljuje.

Ako pridejo zopet dobre vinske letine, vinorejci ne bodo mogli vina spraviti v denar. Ako pa bodo ljudje še vino ponarejali, potem pride za poštene vinorejce nova kriza. Z mnogimi žrtvami in dolgovi obnovljeni vinogradi ne bodo vinogradnikom dajali po-

LISTEK.

Ognjene strele.

V četrtek po prazniku Marijinega Oznanjenja privlekli so gromovniki in izdelovalci strel na liberalnem Olimpu, liberalnem in prosto mislečem, iz črvičaste škrinje svoje strele in spustili so jih v nas, da je bilo videti grozno, grozno in prestrašno. In kar je pravih liberalcev, liberalcev in svobodnjakov v naši deželi, lepi ali od »klerikalcev« zasuznjeni, gledali so te strele, si meli zadovoljno roke in s ponosom pravili, pravili in dejali: Naši že streljajo. Človek, ki nima na nosu svojega življenja liberalnih naočnikov, pa je vsak gledal to komedijo, in jo gledal; ali potlej se je pa smejal. Vsaj dobro poznamo te strele, liberalne te strele, in pa namen, ki je dajal liberalnim rokam moči, dajal moči in jih krepil, da so jih vihte, vihte in metale doli na »klerikalce«, »klerikalce« in grde nasprotnike osvobojujočega liberalizma, osvobojujočega in na vse plati svitlega, na vse plati in na vso moč.

In pisal je takrat »Slovenski Narod«: »Za vsakim katoliškim nečistnikom, za vsakim katoliškim sleparjem stojimo mi danes, in kakor ognjena strela vsekamo nanj« Vse-

kajo nanj! Kakor ognjena strela! Kdor v naših vrstah ne ve in ni nikoli še videl, videl ter opazoval, kako sekajo liberalci in kakšne da so njih ognjene strele, temu podajamo tu par poskušanj, zajetih iz dna »Narodovega« članka, od tam torej, kjer se nabira liberalna »smetana«, katero pa drugi ljudje, ki vedo, da na dnu smetane ni in je ni, imenujejo drugače, drugače in primernejše, ker jo poznajo, njo in smrad njen. Najpopred pa prosimo odpuščenja, najpopred, kajti za to, kar bomo sedaj le podali iz »Naroda«, za to ne moremo biti odgovorni mi, mi ne, čedno pa ne bo, čedno, in tudi čist ne bo ogenj teh ognjenih liberalnih strel in ne bo. Torej: »Kaplanček, ki se zjutraj zbudi pri mladi svoji kuharici, ter sliši to votlo donenje, si mane zadovoljno roke in s ponosom pravi svoji Uršiki, ali Barbiki, kakor je že ravno ime sveti taki prilježnici: »Naši že streljajo«. »Vsa tako imenovana gospodarska organizacija dr. Sustersiča ni ničesar drugzega nego cela vrsta obširnih in prostornih korit, iz kojih žro po noči in po dnevu on sam in krulječi njegovi politični prijatelji.« »Nič več ni tistih prijetnih časov, ko se ni živ krst menil, če je dušni pastir cele noči prespal pri dekletih, ali pa zapeljal zakonske žene, nič več ni tistih prijetnih dni, ko se je na legije

nezakonskih otrok produciral po slovenskih župniščih, ne da bi bil ubogi kmet na tem kaj posebnega opazil.«

Čedno, čedno in lepo pisanje, pisanje in branje je to, kajneda? Ne da se tajiti in se ne da, da imamo Slovenci takorekoč duha, duha naturalističnega v sebi. Ne da se pa tudi tajiti, tajiti ne in ne prerokati, da ta duh smrdi, smrdi in grd vonj razširja okoli sebe. Dobro poznamo sicer tega duha, slabodišičnega tega duha liberalizma iz liberalnih spisov in časnikov, duha in pa smradljivo liberalno orožje. Zategadelj nismo zase ponatisnili gorejšnjih stavkov iz »Naroda«, ne zase, ampak za tiste čudake, kateri pravijo, da vodijo liberalci boj zmerno, zmerno in pa lepo. Tudi takih čudakov je nekaj in jih je. Imenujemo jih liberalce. Morda bodejo, ako berejo iz liberalnega glasila ponatisnjene stavke izven okvira, okvira, v katerem jih navadno gledajo, vendarle izprevideli, izprevideli in spoznali, da producira liberalizem tudi časnikarske svinjarije, čeprav jih sam lepo imenuje, lepo in doneče: ognjene strele.

Ali zakaj pa spušča v četrtek liberalizem na nas te »strele«? Zategadelj in vzrok temu tiči v tem, ker smo mi že v sredo pred praznikom sv. Jožefa obelodanili znano pismo ekselence barona Schweglja. Nič prav povšeči, povšeči in prijetno ni bilo liberalcem

to pisanje baronovo, in ni bilo, dasi je bilo o njih brati v njem laskavih besed obilo, laskavih in prijaznih. Ali v javnosti jim done te besede neprijetno v ušesa in jim done. Dokler se je prebralo to pisanje samo med tistimi, ki poznajo skrivnosti, skrivnosti in tajnosti slovensko-nemške liberalne zveze, zveze in rahle dotike, je bila stvar drugačna. Takrat se je bralo zelo prijetno. Pa staknili so to pisanje »klerikalci«, staknili in privlekli na dan, na dan, katerega ni imelo gledati nikdar in nikoli, na dan svitli in njega luč solnčno. In groza je zavladala med liberalci, groza in strah, ki šibi kolena. In tresli so se nekaj dnij strahu, tresli se in trepetali. In vedeli so, da nekaj morajo povedati, povedati in odgovoriti. Nekaj morajo! In odgovorili so čez veliko dnij v bujnem slogu, v slogu polnem bombasta, v slogu in svinjarijah, in imenovali so to »strele ognjene«. Pokazali smo te strele v pravi luči, luči in svitlobi. Zategadelj pa lahko z mirno vestjo zapišemo, da te liberalne strele niso strele ognjene, ampak strele so vodene, kakršne tudi otroci spuščajo iz cevij lesenih, lesenih in bezgovih, v katere so iz mlake potegnili vode, vode kalne in smrdljive.

Zategadelj pa take strele liberalcem ne bodejo pomagale iz zagate, v kateri tiče, in jim ne bodejo. Zategadelj!

trebnega dohodka, da bi poplačali posojila. Ta nesreča bi bila hujša od trtne uši.

Oderuštvo.

Poslanec dr. Ellenbogen je včeraj očital avstrijskim poljedelcem, da so oderuhi in se hočejo mastiti na troške delavcev. Ali res mislite, da bodo malo višji carinski tarifi za žito ustvarili oderuštvo? Skrbite raje, da prekupci ne posnamejo vse smetane. Kmetje smo primorani in opravičeni, da zahtevamo varstvo od vlade. Zakaj?

Le oglejte si propad našega kmeta L. 1899, torej pred štirimi leti, je bilo na kmečkih posestvih vknjiženega 3259 milijonov kron dolga, danes že 3725 milijonov. Torej v štirih letih se je dolg pomnožil za 466 milijonov. Ali hočete še več dokazov? Ali imate še pogum, da očitate kmetom oderuštvo, ako v boju za obstanek prosijo pomoči? Mi delamo, da se vzdržimo. G. dr. Ellenbogna pa vprašam, ali kmečki delavci, katerih je na stotisoče, niso vredni varstva? Le vprašajte večje in manjše kmete, zakaj lezejo v dolgove. Povedali vam bodo, da prosijo in iščejo delavcev, pa jih ne dobé. Vae gre na tuje, ker kmetje ne morejo boljše plačevati hlapcev, dokler je pšenica po 6 gld. 50 kr. met. stot. Koncem leta ima posestnik nove dolgove, delavec pa prihranjen denar, ako je varčen.

Okoli Ljubljane grade delavske hiše, kar je lepo in potrebno, a nikjer ne vidite, da bi nastajale nove kmetije. Mi v planinskih deželah imamo srednje in male kmetije. Mi hočemo in želimo, da domača zemlja redi kmeta, ki jo ljubi in ceni.

Mi nismo nasprotniki tovarniških delavcev, istina pa je, da kmetje še premalo kridimo in tožimo. Svet naj zve, da je kmet revež. Boljši tovarniški delavci imajo lahko vsak dan kruh in boljšo hrano, katero jim od srca privoščim in jo tudi zaslužijo, ker le potem morejo uspešno delati. Toda na stotisoče kmečkih posestnikov bi bilo zadovoljnih, ko bi vsak dan imeli kos kruha v hiši. Zato gotovo niso opravičena očitanja, da so kmetje oderuhi.

Drugi dokazov pač ni treba, ker govorim možem, ki poznajo pomen kmečkega stanu za državo in za družabni red, zato mislim, da je naša dolžnost, ako od vlade zahtevamo, naj varuje našo produkcijo. V Avstriji smo že navajeni, da nas kmete prezirajo. Če si ogledate varstveno carino za kmečke pridelke, vidite, da vlada ni bila dovolj odločna. Mi se nismo naučili še dovolj odločnosti, v Nemčiji delajo drugače.

Ali je nagodba dobra?

Še nekaj besed o nagodbi, o kateri se je že mnogo govorilo. Ali je ta nagodba dobra in ugodna za avstrijske kmete? Jaz sodim, da ne. Obžalujem, da so žalostne parlamentarne razmere toliko oslabile vlado, da ni mogla zagovarjati naših koristij, kakor smo želeli. Ako Ogrska dobi za živino na leto čez 200 milijonov od Avstrije, po-

tem bi bilo tudi pravično, da Ogrri to storé, kar morajo zahtevati avstrijski poljedelci, posebno pa živinorejci.

Tako pri nas pobijajo prašiče, katere bi morali Ogrri uničiti. Tekom let smo izdali že milijone za pobite prašiče, katere okužujejo ogrski prašiči. Ravno tako bi morali zahtevati, da Ogrri po istih načelih uničujejo govejo pljučno kugo, kakor to delamo v Avstriji. Ogrri morajo odločno uničevati govejo kugo. Ako se to posreči, bodo Ogrri tudi prašičjo kugo zatrli.

Dolžnost avstrijske vlade bi bila, da reče Ogrrom: Ako hočete v Avstrijo prodajati svoje prašiče za rejo, zatrite najprej prašičjo kugo in žrtvujte denar.

Obe naredbi iz l. 1899 in 1901 — to naravnost izpovem, kar potrjuje tudi živinozdravniki — sta brez vrednosti, dokler na Ogrskem ne uničujejo okuženih prašičev, kakor pri nas.

Obe naredbi naj vlada razveljavi, kontumac naj velja 35 dni; kar ostane zdravo, naj gre čez mejo, kar ni zdravo, to naj ostane na Ogrskem.

Te razmere se morajo premeniti. V carinskem in nagodbenem odseku morajo vsi zastopniki, osobito pa kmečki, odločno zahtevati, da se naše terjatve sprejme.

Vam pa, ki ste poklicani, da zastopate kmečke koristi, zakličem: Storite v razpravi v odseku svojo dolžnost! (Zivabna pohvala. Govorniku čestitajo.)

Delovanje Slovenske kršč.-socialne zveze.

(Poročilo z »Zvezinega« običnega zbora.)

»Slovenska krščansko socialna zveza« je imela v nedeljo dne 22. t. m. v tukajšnjem »Kotoliškem domu« svoj obični zbor, kateremu je predsedoval gospod dr. Krek, ki je v pozdravu omenil, da deluje »Slovenska krščansko socialna zveza« za izobrazbo na temelju krščanske resnice v umskem in verskem oziru, da more tako vzgojeno ljudstvo braniti temelje svoje pravosti, uspešno braniti pravice svojega stanu in gmotno napredovati. Moči, sposobnih za delo, raste vedno več iz naše zveze, katere člani preveva pri delu duh krščanske ljubezni.

»Zvezino« delovanje v Ljubljani.

O tem je najprej poročala predsednica ženskega oddelka »Slovenske krščanske socialne zveze« gospa Manfredo. Izmed 220 članic se jih je 135 podučevalo v raznih ženskih delih: v šivanju, likanju, vezenju, daljev petju, poučevanju jezikov. Stroji so popolnoma plačani. Ženski oddelki je imel dohodkov 428 K 70 h in stroškov 367 K 36 h.

Tajnik moškega oddelka tovariš Moškerc je poročal, da je »Zveza« priredila vsakoletni izlet na Šmarno goro, udeležila se blagoslovljenja zastave bratskega društva v Križih pri Trzinu, procesije sv. Rešnjega Telesa, dalje pogreba ranjkega kardinala Missia v Gorici, pogrebov svojih umrlih članov, pred vsem pa pogreba matere društvenega predsednika g. dr. Kreka. (Zborovalci vsatanejo raz sedežev.) Priredila je dne 7. decembra »Zabavni večer« s petjem, dra-

matičnimi prizori, božičnim drevesom in taboriranjem.

Svojo nalogo kot zveza je pričela spolnjevati z letnim shodom delegatov slovenskih nepolitičnih društev, ki se je sijajno obnesel in ob kateri priliki je priredila zveza tudi sijajno veselico. Slovesno smo proslavili tudi jubilejsv. ožeta, pri kateri priliki se je nad 500 naših mož iz delavskih vrst pokazalo pri manifestaciji na cesti kot dokaz, da tudi v Ljubljani izginja letargija iz naših vrst. »Slov. Narod« je tudi to pot zopet opoval delavce ter jih nazval »kisle Jere«. Za to se mu bo delavstvo ob priliki že primereno zahvalilo. Da prodere mej delavstvo ljubljansko vedno bolj socialna misel, vršili so v »Zvezi« praktično socialni kurzi in otvorila se je govorniška šola. Obe napravi prav lepo prospevati.

Za javna predavanja »Slovenske krščansko-socialne zveze« se vedno bolj širi zanimanje in bo o tem poročal č. gosp. Jan. Kalan.

Knjižničarjevo in blagajnikovo poročilo.

Knjižničar tovariš Kos je poročal, da šteje sedaj društvena knjižnica 3246 knjig, za 1676 več nego lani, 500 knjig se je poslalo v Hamborn na Nemško, okolu 50 knjig pa tudi bralnemu društvu v Vodmatu. Sedaj premišljuje »Zveza«, kako dobiti sredstev za ustanovitev knjižnic v obmejnih slovenskih krajih. V društveni čitalnici je 20 slovenskih, hrvaških in nemških časopisov. Blagajnik g. Čudmak je poročal, da je imel ljubljanski oddelak »Zveze« 646 K 34 v. dohodkov in 544 K 50 v. stroškov. Potom »Čebelice« so prihranili ljubljanski člani 615 K.

Delovanje »Zveze« po društvih.

(Poroča č. g. L. Smolnikar.)

To, kar smo toliko časa želeli in za kar je bila ustanovljena v prvi vrsti »Slov. kršč. socialna zveza«, se je naposled vendar le uresničilo. Na sestanku slov. nepolitičnih društev dne 8. sept. pr. l. je postala »Zveza« centrala naših nepolitičnih društev. V smislu na tem sestanku sprejetih sklepov se je razposlal »Poziv« s pristopnimi izjavami — do danes (22. marca) se je odzvalo 46 društev, ki so spoznala vse pogoje in so sedaj pravilno inkorporirana naši »Zvezi«. Poleg teh je še nekaj društev, ki odlašajo, o katerih pa je upati, da še letos pristopijo, tako da bo »Zveza« končno štela že letos kakih 60 društev. To je za prvo leto lep uspeh!

Razposlali smo pa tudi uzorce za letno poročilo, katero mora vsako društvo, ki k »Zvezi« pristopi, v smislu sklepa I. sestanka nepolitičnih društev natančno izpolneno poslati na »Zvezo«. Tudi ta poročila društva prav pridno vpošiljajo; kažejo nam prav zanimivo sliko društvenega gibanja. Priobčujejo se v »Vestniku« knjižnice.

Tako je »Zveza« društev začela res faktilčno poslovati. Jako živahna korespondenca se je vnela med centralo in posameznimi društvi. Naročajo se zlasti uradne knjige, ki so podlaga pravilnemu enotnemu uradovanju. Društva iščejo sveta pri centrali v najrazličnejših stvareh. Sajejo se neprestano nova društva. Delo se tako kopiči, da je treba misliti na posebnega

uradnika, ki bo nastavljen v centrali, da bo mogel ustrezati vsestransko zahtevam, ki se stavijo na »Zvezo«. Začetek poslovanja v centrali kaže, kako potrebna je bila in kako velika naloga jo še čaka.

»Zvezine« publikacije.

(Poroča č. g. L. Smolnikar.)

Nadaljevala se je »Zbirka ljudskih iger«; izšel je 4. snopič, ki se jako pridno naroča. 2. in 3. snopič sta popolnoma posla. Tudi 1. snopiča, ki je izšel v novem natisu, se je že precej razpečalo. Vae to kaže, kako potrebna je bila taka »Zbirka« našim društvom. V prihodnje se bo nadaljevala. Začeli smo na novo izdati »Ljudsko knjižnico«, ki naj bi bila neka zbirka takih socialnih spisov, ki bisicer težko, ali pa nikoli ne zagledali belega dne. Izšlo je l. 1902. skupno osem snopičev. Izdali smo najprej »Društveni in shodni zakon«, ki ga je temeljito in obenem poljudno razložil dr. Viljem Schweitzer. Temu je sledilo »Poročilo o I. shodu katoliških nepolitičnih društev«, ki obsega poleg opisa shoda zanimive govore na tem shodu in zlasti natančen navod, kako se snujejo in vodijo izobraževalna društva. V zadnjem snopiču pa je vikar Janez Kalan priobčil »Početek protialkoholnega gibanja na Slovenskem«, ki prinaša sklepe in govore I. protialkoholnega shoda in načrt protialkoholne organizacije. — Za leto 1903. je začel izhajati nov (II.) letnik »knjižnice«, ki priobčuje najprej »Obrtni zakon« (razlaga A. Kralj) in kateremu bo sledila »Narodna ekonomija« iz peresa g. dr. Jan. Ev. Kreka. Na platnicah pa »Vestnik« kot nekako glasilo »Zveze« in njenih društev prinaša zanimive podatke iz življenja našega društvenega gibanja. Za novo leto se namerava izdati tudi žepni »Koledarček«, ki bo članom naših društev gotovo dobro došel.

Izdavanje vseh teh publikacij provzroča »Zvez« seveda veliko stroškov; toda hvala Bogu se je dosedaj našlo precejšnje število poštvovalnih gospodov, ki s svojo naročnino podpirajo to zares obštoristno podjetje. Ako vztrajajo tudi v prihodnje, potem je »Zvezi« zagotovljeno tudi na tem polju velekoriščno socialno delovanje.

Predavanja.

(Poroča č. g. Jan. Kalan.)

Po shodu nepolitičnih društev je nastalo po deželi zelo živahno društveno gibanje. Nova društva so nastajala kakor gobe po dežju, pa društva so tudi delovala. Ena vrsta živahnega delovanja so bila predavanja. V Ljubljani je bilo v letošnjem tečaju 18 predavanj. Ljubljanski govorniki — večinoma odborniki »krščansko-socialne zveze« — so pa hodili predavati tudi izvan Ljubljane, najprej po okolici ljubljanski: v Vodmatu, kjer je bilo vsakih 14 dni, v Vevčah, kjer je bilo predavanje vsak mesec, dalje v Stepanjni vasi, na Viču, v St. Vidu, na Dobrovi in v Preski in nekaj posameznih predavanj po drugih bolj oddaljenih krajih. Pa tudi druga društva so imela predavanja, kjer so predavali domači govorniki ali pa so si sosedje med seboj pomagali.

Najbolj živahni so bili v tem oziru v Kranju. Udarili pa smo tudi preko mej Kranjske, enkrat na Stajersko in enkrat na Koroško, kjer je imel odposlanec »zveze« govore na štirih krajih, in kamor bo treba iti še večkrat, zlasti ko nam bodo prevrtali

P. Hartman in oratorij »Sv. Frančišek«.

(Dalje.)

Daljno delovanje.

Dne 25. marca istega leta je vodil P. Hartman v Teatro municipale v Rimu Rossinijev »Stabat Mater« z velikanskim vspehom. Vspeh ne more izostati, ako ima človek tako veselje in znanost, kakor P. Hartman. Sam je pravil na Dunaju, da mu je najljubše dirigirati kako umetniško delo.

Dne 25., 27. in 29. aprila je izvajal zopet »Frančiška« v Bolzanu. Dne 10. maja v Genfu v velikanski dvorani »Victorhalle«. Dne 18. junija v kraljevem Odeonu-u v Monakovem. Navzoč je bil polnoštevilno kraljevi dvor, pevala je kraljeva akademija, sviral dvorni orkester, soli so bili v prvih umetniških rokah.

Dne 14., 21. in 26. decembra je P. Hartman izvajal svoj prvi oratorij »Sv. Peter« v Neapolu in kmalu potem ga je kraljeva Filarmonica Romana volila v odbor presojevalnih sodnikov, ki bodo ocenjali z darilom razpisani Requiem po kralju Viktor Emanuelu.

Odlikovanja.

P. Hartman je posvetil Frančiška cesarju Francu Jožefu, ki nosi ime Frančiška Serafinskega. Cesar je milostno sprejel posvečenje in poslal umetniku po svojem poslancu v Rimu veliko zlato kolajno. To odlikovanje je zelo vzradostilo umetnika samega in mnogobrojne njegove prijatelje.

Tudi sv. Oče Leon XIII. je isto leto odlikoval umetnika in mu podelil papežev častni križ »Pro Ecclesia et Pontifice« prve vrste in sicer v zlatu, kar se zgodi redkokedaj.

Lansko leto meseca julija mu je poslala nadvojvodinja Marija Terezija krasno podobo sv. Frančiška iz ebeniga lesa.

Bavarska princezinja Ludvik Ferdinand mu je poslala svojo podobo in vse partiture Wagnerjevih del. Podobe je prejel od princev Ludvik Ferdinanda, Adalberta, Ferdinand Marija itd.

Poseben dragocen dar je pa prejel od bratov Rieger v Jägerndorfu; poslali so mu namreč za baziliko Araceli lepe nove orglje s krasno omaro v barok stilu.

Slavni slikarji so mu poslali krasne podobe, kiparji so izdelali njegov kip, pesniki ga proslavljali s poezijami.

Seveda P. Hartman ne dá dosti za unanjo slavo; to le omenim, da se spozna, kako ga čisla izobraženi svet, kako visoko ceni njegova dela.

Kakšna pa je Hartmanova glasba v obče? Izredno je karakteristična, tehnično dobra, vendar priprosta in naravna; ni prisiljena in to je dandanes, ko se pretirava tudi v muzikaličnem pogledu, vredno posebne pohvale. Prihaja iz odkritega srca in gre tudi k srcu. Obdelava religiozne motive, zategadelj se varuje teatraličnih efektov; je krščanska, je monastična in prihaja med svet kot oznanjevalka evangelija. Ima namen spodbujati in boljšati, zategadelj se mora slušati mirno in pobožno. Ne vzburja duhov, pač pa jih gine in blaži. To je skrivnost Hartmanove glasbe.

Sedaj mi preostaja še naloga, da vpeljem čestite čitatelje v oratorij sam in ga obrazložim. Vendar hočem preje podati nekaj črtic iz življenja sv. Frančiška, da bo vsebina oratorija bolj razumljiva.

Sv. Frančišek.

Zgodovina nas uči, da je Bog v posebno nevarnih in zamotanih časih poslal posebne može, ki so se svojo izredno svetostjo in nadnaravnimi darovi tako vplivali na sodobnike, da so se zopet zavedli svoje naloge na zemlji, zapustili zmote in se oklenili edino pravih načel. Taki časi so bili koncem 12. stoletja. V tisti dobi je klila sicer živa vera, dokaz so križarske vojske; toda javno življenje je bilo zelo slabo. Narodi so se vdali hlepenju po časti in bogastvu, vladala je vseobče mehkužnost in hrepenenje po rafiniranem vžitku. Vsa oblast je bila v rokah nekaterih, ki so zatirali siromašno in zaničevano ljudstvo, in celo tisti, ki bi imeli drugim služiti v zgled, so se vdali strastem. Ljubezen je zamrznila, na njeno mesto je stopilo sovraštvo, zavist, nevoščljivost. Duhovi so bili razdeljeni, drug drugemu sovražni in iz prav malenkostnih vzrokov so nastale vojske med sosednimi državami, nastale so v mestih prave meščanske vojske.

V teh žalostnih časih je Bog poslal Frančiška na svet. Rodil se je v Asizu l. 1182 od premožnih trgovskih starišev. Pobožna mati ga je lepo izredila, a v mladeniških letih je vendar živel nekoliko lahkomišljeno, močno občeval s sovrstniki, se vdeleževal viteških iger, bil duša in vodnik mladeniškim podvzetjem; vendar je studil podlost, prepovedal ostudne pogovore, odklanjal pregrešne nakane in po spričevanju vseh sodobnikov ohranil nedolžno srce. (Dalje prih.)

goro, katera nas loči. Za Koroško so izobraževalna društva naravnost neizogibna potreba, da vsaj nekoliko paralizirajo pogubni vpliv neskončno neumno uravnane šole.

Vseh predavanj, kar so jih letos imeli ljubljanski govorniki, smo našli 55; koliko pa še drugih, se ne da šteti; — lepa množina duševnega dela, ki ga je izveršila »zveza«. O vsakem predavanju, ki se je vršilo od lanskega letnega zbora delegatov, naj se kratkono dopisnici sporoči »zvezi«, da na prihodnjem letnem zborovanju moremo podati popolno sliko predavanj.

In mi, ki smo baje samo za poneumljanje ljudstva, smo prispevali precejšnjo troho k pravi izobrazbi slovenskega naroda!

Izseljevanje.

Č. g. dr. Janežič je poročal, da je »Zveza« pričela tudi s študiranjem izselniškega vprašanja ter v ta namen stopila v dogovor z ameriškimi slovenskimi duhovniki, ki so imeli nedavno že svoj shod. Po vplivu »zveze« so dobili župni uradi vprašalne pole o stanju izseljevanja. V ta namen izvoljeni odsek bo nadaljeval svoje delo.

Prihodnje letno zborovanje.

Tovariš Stefe stavi predlog, naj se po leti vrši zborovanje delegatov zvezinih društev na Stajerskem, ako bodo s tem štajerski Slovenci zadovoljni in sicer, ako le mogoče, v Mariboru. Vsa »Zvezina« društva naj so s tem na to zborovanje že v naprej opozorjena. Da bo mogoča velika udeležba, naj člani in članice že sedaj potom »čebelice« prično hraniti za izlet v zeleno Stajersko. To velja posebno našim pevskim zborom! Ta predlog je bil soglasno sprejet. Ko je še tovariš Iv. Gostinčar predlagal, naj zveza stori primerne korake glede starostnega zavarovanja in je bil predlog sprejet, je bil nato izvoljen nov odbor, ki se bo tekom prihodnjega tedna konstituiral, kar homo sporočili. Koncem zborovanja predsednik dr. Krek prebere odgovor sv. očeta, kateremu je poslala »Zveza« povodno slavnosti jubileja sv. očeta udanostno čestitko. Odgovor se glasi:

»Predsedniku slovenske kršč. soc. zveze v Ljubljani. Svetemu Očetu so bila voščila Zveze vseh slovenskih kršč. soc. zvez silno všeč in najljubeznivejše blagoslovja tebe in nje.

M. kard. Rampolla.

Na to je predsednik občni zbor zaključil.

Tako smo v kratkih potezah podali sliko plodonosnega delovanja »Slovenske kršč. soc. zveze«. Z vsakim dnevom narasča njeno delovanje, z vsakim dnevom se množe nje vpehi. Naj bi pri plemenitem svojem delu našla mnogo podpornikov bodisi v gnetnem oziru, bodisi podpornikov, ki bi širili njeno delo po vsej slovenski domovini in ji pomagali izvrševati veliko nalogo. To delovanje prida, da nam je resno na tem, delovati za izobrazbo slovenskega ljudstva!

Državni zbor.

Dunaj, 27. sušca.

Nagodbni odsek.

Sinoči je imel nagodbni odsek prvo sejo, katere so se udeležili ministerski predsednik dr. pl. Körber, železniški minister dr. vitez Wittek, finančni minister dr. vitez Böhm-Bawerk, trgovinski minister baron Call, poljedelski minister baron Giovanelli in več višjih vladnih zastopnikov.

Ker je poslanec Povše izstopil iz nagodbenega odseka in bil izvoljen v carinski odsek, je bil na njegovo mesto kot drugi podpredsednik izvoljen dr. Ploj.

Načelnik vitez Jaworski nasvetuje, naj odsek določi, kako naj se vrši razprava.

David Abrahamowicz predlaga, naj se vsa nagodbena tvarina razdeli v šest skupin, in sicer: 1. Zakon o carinski in trgovinski zvezi z Ogrsko. 2. Načrt proti dvojnemu obdavčenju. 3. Valutni zakon. 4. Bančni zakon. 5. Zakon glede prometa z žganimi opojnimi pijačami. 6. Člen 21. carinske in trgovinske zveze z izvršilno naredbo glede živinskega prometa.

Ker je vladi mnogo na tem, da se to velevažno vprašanje čim prej reši in ima vedno za nagodbo že zagotovljeno, ako nov »slučaj« ne zmeša računov, zato bi poljsko-nemška večina v odseku najraje prepredila generalno razpravo in tako ustregla vladi in sebi. Češki poslanci pa s to hitrico niso zadovoljni, zato je predlagal dr. Fiedler, naj se najprej vrši generalna ali splošna razprava.

Ta predlog je podpiral Kaftan in še dostavil, naj se izvolijo trije pododseki, katerim naj se razdeli vsa tvarina.

Po daljšem razgovoru je odsek sklenil: Vsa nagodbena tvarina se razdeli v šest skupin, kakor sem jih gori naštel. Za vsako skupino se voli poseben poročevalec brez pododsekov, in vrši se tudi splošna razprava.

Predlog za splošno razpravo je obveljal, ker so zanj glasovali tudi nekateri nemški poslanci.

Danes ob 11. uri je imel nagodbni odsek zopet sejo, v kateri so bili izvoljeni poročevalci, in sicer: Za carinski in trgovinski zakon baron Schwegel, za zakon proti dvojnemu obdavčenju dr. Gross, za valutni zakon dr. Ploj, za bančni zakon pl. Mettal, za zakon glede žganih opojnih pijač dr. Glębinski in za naredbo glede živinskega prometa dr. Tollinger.

Nato sta do 1. ure govorila proti nagodbi češka poslanca dr. Fiedler in Kaftan ter navajala razne slabe strani avstro-ogrsko nagodbe. Kaftan je posebno naglašal to, da hoče nemška levica glasovati za nagodbo, dasi se bistveno ne loči od one, katero je l. 1898 v zbornici tako odločno obsojala. Drugi časi, druga taktika. Danes je nemška levica vladna stranka, in to vse pojasni. Saj je pred leti rekel odlični nemški poslanec: »Ko bi bila vlada iz naše stranke, dovolimo ji še slabšo nagodbo.« Nagodba z Ogrsko danes ni več gospodarsko, marveč strogo politično vprašanje, in tako je tudi stališče posameznih strank. Prihodnja seja nagodbenega odseka je v torek.

Carinski odsek.

Ta odsek ima v presoji carinski zakon s tarifom. Carinski tarif bode podlaga za trgovinske in carinske pogodbe z Nemčijo, Italijo, Srbijo, Bolgarijo, Rumunijo in Rusijo, ki preteko s tem letom. Novi carinski tarif je torej velike važnosti za poljedelstvo, obrt in veliko industrijo. Načelnik carinskega odseka dr. Bärenreither je predlagal šest poročevalcev, odsek pa je na predlog barona Skrbenskega izvolil osem referentov, ki so: za carino na žito in sadje doktor Marchet, za carino na živino in živinske izdelke P o v š e, za carino na tkanine Holstein, za carino na železo, kovine in stroje dr. U r b a n, za les in lesene izdelke doktor K o l l i s c h e r, za usnje in dotične izdelke dr. D u l e b a, za kemikalije baron M o r s e y, za carinski zakon dr. C h i a r i. Nagodbni in carinski odsek bodeta imela dela za več tednov.

Gonja proti nadškofu Stadlerju.

Proti nadškofu Stadlerju so gotovi »tudi katoliški« elementi pričeli veliko gonjo radi njegovega apostolskega delovanja v Bosni, ki je baje »na kvar hrvatski stvari«. Stvar je pa tale: V Bosni se bije že dolgo časa boj med kanoničnim in državnim pravom. Poslednje, oziroma upravitelj Kallay najstrožje omejuje krščenje mohamedancev, ker je sicer, kakor pravi, v veliki nevarnosti mir mej bosanskim prebivalstvom. Kanonično pravo pa določa, da se krst ne sme odreči nikomur, kdor ga želi. In po teh določilih se je Stadler ravnal in so njegovo postopanje odobrili tudi v Rimu. To pa seveda vladi ni všeč in pričela se je z njeno vednostjo in odobravanjem gonja, ki je, kakor ob vsaki taki priliki, našla največ prijateljev mej liberalnim hrvatskim in srbskim dijaštvom. To je mej drugim sklenilo resolucijo, v kateri se glasi, da je nadškof Stadler »vtisnil hrvatsko-narodnemu gibanju v Bosni pečat konf.ionalizma in zlorablja narodnost v namene klerikalizma«, vled česar ga dijaštvo »več ne smatra za reprezentanta hrvatskega naroda«. — Več o tej zadevi še izpregovorimo, danes le dostavljamo, da taki mladi ljudje pač nimajo pravice odrekati komu reprezentantstvo naroda.

Nemški levičarji in mladočeška taktika.

Prehod iz obstrukcije v odločno opozicijo, ki ga je sklenil pred prvim branjem proračuna in nagodbenih predlog državnozbornski klub čeških poslancev, je, kot znano, silno razburil gotove elemente na Češkem in posledica tega najnovejšega gibanja bo velik zaupni shod, ki se bržkone vrši dne 5. aprila v Pragi. Vsi češki državni poslanci bodo baje pri tej priliki odložili svoje mandate, da s tem dajo volivcem še več prilike, da se izjavijo za ali proti obstrukciji. Glavno glasilo teh čeških nesačoveljnejšev s taktiko državnozbornske delegacije je mladočeški organ »Narodni Listy«. To bi pa končno ne bilo še kdove kako čudno, če se ne bi v to čisto češko zadevo vmešavali razni nemški levičarski listi, pred vsemi pa dunajska židinja »Neue Fr. Pr.« in praška »Bohemia«. Poslednji list se naravnost norčuje iz premenjene taktike in pravi, da je veliki češki program že šel v franž. Tako pomagajo ta nemško-liberalna glasila »Nar. Listom« pripravljati pot shodu zaupnikov, ki naj bi se izjavili za obstrukcijo. Le to silno čudno vmešavanje v zadevo, ki jih prav nič ne briga, je tolmačiti le tako, ker bi silno radi odvalili od sebe odgovornost, ker bo na-

godba valed opustitve obstrukcije ravno z glasovi nemških liberalcev rešena v zbornici, a tega koraka ta klika ne bo mogla zagovarjati pred volivci. Nemški liberalci si ni-česar bolj ne žele, kot da bi bila vlada prisiljena s pomočjo § 14 uveljaviti nagodbo, ker bi v tem slučaju lahko zvrnili vso odgovornost na Čehe in bi se jim z glasovanjem za nagodbo ne bilo treba zameriti volivcem.

Tu torej tiči vzrok, da se tudi »N. Fr. Presse« in »Bohemia« zgražata nad opustitvijo obstrukcije in udrihata po dr. Kramarju radi zadnjega njegovega govora v Taboru. »Nar. Listy« pa s svojim ravnanjem nehoti napeljujejo vodo na mlin nemških levičarjev.

Prememba zborniškega poslovnika.

Eden najmarljivejših odsekov je sedaj brezdvomno odsek za premembo zborniškega poslovnika, ki se snide z malo izjemami skoro vsak dan zvečer. Večina obveljajo predlogi, ki jih nasvetuje poročevalec dr. Grabmayr in skoro se zdi, da je vladi mnogo na tem, da se poslovnik spremeni v najkrajšem času in pa tako, kakor ga želi imeti vlada. V četrtkovni seji so bile mej drugim sprejete naslednje važne določbe: Tretje branje more na predlog predsednika ali poročevalca slediti takoj drugemu branju potom navadnega glasovanja. Dosedaj je zato potreba dvetretjinske večine. K nujnosti katerega predloga dobi takoj v isti seji besedo predlagatelj, potem se pa mora brez debate takoj glasovati o nujnosti. Debata se more otvoriti le z govorom vladnega zastopnika. Za nujnost sta potrebni dve tretjini. Tudi vse druge okrajšave se sklenejo brez debate samo z glasovanjem. — Važna je nadalje nova določba, da mora imunitetni odsek o prošnjah za izročitev poslancev poročati zbornici 14 dni po njih dohodu in morajo priti vselej kot prva točka na dnevni red. — Glasovanja po imenih so dopustna po novem poslovniku le pri prvem branju vladnih predlog, tretjem branju zakona in pri nujnih predlogih. Dostaj sme zahtevati 50 poslanec v vsakem slučaju glasovanje po imenih. Če obveljajo končno vse te in prejšnje premembe, bodo manjšim strankam iztrgali iz rok vseko bojno orožje.

Proti socialistički propagandi v armadi.

Avstrijsko časopisje je v dobi enega tedna zasledilo že drugi silno tajni ukaz vojnega ministra na podrejene mu organe. Ta drugi ukaz je pa zbudel v prvi vrsti le židovske socialne demokrate, ker je naperjen proti socialistički propagandi v armadi, v drugi vrsti pa tudi proti radikalno narodnemu gibanju, ki se zanaša že tudi v armado. Ukaz opozarja na protivojaško gibanje mej pod orožje pozvanimi rezervisti ter na raznovrstne spise in brošure, ki jih baje zanašajo ti agitatorji v vojašnice ter izpodbujajo s tem red in disciplino v armadi. Ukaz naroča vsem vojaškim poveljništvom, naj strogo zasledujejo vsak tak pojav in mu nemudoma sporoče o njem. Ukaz sam pa mora poveljniki skrbno zapreti in ga obeventuelnem odhodu osebno izročiti svojemu nasledniku. In kljub temu je prišel v javnost.

Kongregacijska debata v francoski zbornici.

Francoska poslanska zbornica je v četrtek izrekla konečno sodbo nad moškimi kongregacijami. Prvi so bili, kot znano, na vrsti moški redovi, ki se pečajo s poukom in vzgojo mladine. V boju proti tem je zmagal Combes z večino 43 glasov, ker je prišlo v poštev tudi načelno vprašanje o svobodnem pouku. Njim so sledili pridigarški redovniki, katerim je zbornica z večino 58 glasov odrekla državno avtorizacijo. V četrtek so pa bili na vrsti kot posebni oddelek k a r t u z i j a n i. Tem je zbornica s 338 glasovi proti 231 odrekla avtorizacijo in je torej v tem slučaju vlada zmagala z večino 107 glasov. Za kartuzijane sta izmej desničarjev govorila le abbé Lemire in pa poslanec Pichat. Poslednji je s svojimi dolgotrajnimi izvajanja več ur dražil framasonsko nestrpnost. Seveda se je tudi pri tej priliki oglašil Combes, ki je najprej naglašal, da kartuzijani v Franciji niso dobili nikdar državne avtorizacije, da so sicer plemenitega duha, a se pečajo s politiko. Večina teh redov je že ostavila Francijo. Combes želi, da bi trajno ostali v inozemlju, ostalim pa naj se odreče avtorizacija. Z navedenim mnenjem se je strinjal kajpada tudi poročevalec posl. Rabier. Njuna govora je vladna večina navdušeno pozdravljala. — Prvi del boja je torej Combes izvojeval in sedaj pridejo na vrsto ženski redovi, proti katerim bo nastopila še številneja vladna večina.

Proti brezverskim šolam.

V predmestju Grenelle v Parizu je večeraj 1000 delavcev demonstriralo za katoliške

redovnice in proti nameravanemu iztiranju istih. Francois Coppe izda oklic na francosko ljudstvo proti vladni nameri. Vladni krogi se boje, da se na mnogih krajih vzdigne ljudstvo v brambo zatiranih redovnic in pride do krvavih bojev. Stališče vlade je z vsakim dnem bolj omajano. Ljudstvo ne mara brezverskih vladnih šol. Čuje se, da vlada ne namerava takoj razpustiti in iztirati redov, ki imajo v rokah poduk, in je dovolila za to daljši rok, ker se boji splošne revolucije. Katoliško dijaštvo v Parizu je večeraj pred zbornico priredilo demonstracijo v korist katoliških redov.

Iz brzobjavk.

Tiskovnega odseka pododbor je v večerajnji seji mej drugim odklonil predlog, da državni poslanec ne more biti odgovorni urednik, ter pritrdil nasvetu, da za to mesto ni neobhodno potrebno avstrijsko državljanstvo. — Škofovske konference na Ogrskem. Kardinale Vaszary je sklical ogrske škofe na dan 31. t. m. v posvet. Na dnevnem redu so v prvi vrsti šolske zadeve. — Prememba poslovnika za ogrsko zbornico. V zbornici je poslanec prof. Zichy predlagal, naj se poslovnik tako spremeni, da bo zbornica sklepna ob navzočnosti 40 mest 100 poslancev. — Kriza v Bolgariji. Sofijski krogi javljajo, da bo novi kabinet sestavljen predsednik sobranja Cankow, ki ga je večeraj knez pozval v svojo palačo. — Ameriško brodovje ostane doma. Berolinski »Local-Anzeiger« objavlja z ozirom na znano povabilo nemškega cesarja oficijelno noto, glasom katere Roosevelt ni odklonil cesarjevega povabila, pač pa se je iz mornariško-tehničnih razlogov za letos opustilo potovanje ameriškega brodovja v Evropo. — Vstaja v Maroku. Pretendent Bu Hamara je v posebnem pismu pozval bivšega voditelja v vestaji leta 1875, naj organizira svojo armado in prime za orožje proti kristijanom in prijateljem Francije, ter ga imenuje za načelnika Figuiga in cele marokanske Sahara. — Izjava samostanskih prednikov v Franciji. Kakih 20 generalnih priorjev v franciji večeraj vnovič zborovanje v samostanu evdistov, da se posvetujejo o položaju kongregacij. Sklenili so, da priobčijo noto, v kateri se bodo branili zlasti pred očitanjem, da slede političnim ciljem, ali da sploh tirajo politiko. — »Figaro« javlja, da so soglasno sklenili, da se bodo omejevali na pasiven odpor proti proganjanju od strani oblastev, a da se bodo dajali obsojati od sodišč in izganjati s silo iz samostanov.

Kako se deluje na katoliški podlagi?

Slavnemu odboru »posojilnice za Bled in okolico« — v odgovor.

Iz Gorjan 23. marca.

Dne 15. marca je imela Gorjanska hranilnica svoj letni občni zbor. Tajnik je podal v poljudnem govoru kratek pregled njenega delovanja v 8 letih njenega obstanka, posebej pa še za preteklo leto 1902.

Gorjanska hranilnica je bila med prvimi po načinu Raifeisnovem na Kranjskem. Dasi je ustanovljena le za edino Gorenjsko občino s 26 sto prebivalci, se je vendar nepričakovano lepo razvijala in stoji danes precej na trdem, ker ima že blizo 8 tisoč (7929 09 K) rezerve.

V 8 letih je prevodla denarja 1.611.218 K 50 v. Lansko lato je bilo prometa 265.184 K 69 v., proti letu 1901 manj za 22.460 K 14 vin.

Vsled manjšega prometa, in ker se je raznim čebelicam (obojne Marijine družbe in šolski) dovolilo za vloge po 4 1/2 % in ker so bili upravni stroški nekoliko višji, je čisti dohodek znašal le 1384 K proti 1830 25 K prejšnjega leta.

Sploh pa hranilnica ne gleda na velik dobiček, ampak v prvi vrsti na korist ljudstvu, da more ob času potrebe dobiti ceno posojilo. Zato posojilnica deluje večinoma le z 1 odstopkom. Samo za posojila v znesku 2000 kron in čez se jemlje po 5 1/2 %. Potem ima še posebno polajšavo, katere druge posojilnice nimajo, da obresti od posojil tirja še le za nazaj in ne za naprej! — Razun tega pa razdeli vsako leto večje svote za dobrodelne namene. Kar je v računih iskazano za uradne stroške (l. l. 433 K) se večinoma obrne v podporo za razne večidel občinske in farne potrebe. Takih podpor je hranilnica razdala do sedaj 2260 K; med drugimi za popravilo župnišča, cest in potov, za podporo farnim revežem (l. l. 100 K), domačemu in sosednim gasilnim društvom, raznim pogorelcem. To pa je bilo le mogoče, ker tajnik zastojni in popolnoma brezplačno dela.

Tega poročila bi pa ne bili objavili, če bi nas ne bila k temu takorekoč prisilila neka izjava prve blejske (liberalne) hranilnice. Očita nam, da smo večeraj svoto brez bukvic dali nekemu drugemu; in se zraven

malo ponorčuje, češ: kaj takega je mogoče le na katoliški podlagi in da bi, če mogoče, vzeli zaupanje hranilnici, še pristavljajo, češ, take so farovške hranilnice! Na to samo toliko odgovarjamo: Navedeni slučaj dobi precej drugo lice, če povemo, da smo denar dali materi: mesto hčeri, kateri obe dobro poznamo in njih razmere. Zgodilo se je pa to res na katoliški podlagi, ker smo dotični osebi zaupali in da nas zaupanje ni goljufalo, je dokaz to, da je dotična mati hranilnico odškodovala, kar bi gotovo ne bila, če bi ne imela vesti, to je: če bi ne ravnala na katol. podlagi!

Da ima pa Gorjanska hranilnica, če tudi je farovška, veliko ugleda in zaupanja, se spozna iz tega, da je močnejša, kot prva blejaka, ki je vendar vatanovljena za celo okolico (5000 duš) in pa iz tega, da mnogi iz blejske okolice (iz Rečice in Mišinega) nosijo svoje vloge raje v Gorje kot na Bled, da sicer vbi ondi pol odstotka več dobili!

Navzoči zborovalci so to stvarno poročilo sprejeli z veliko zadovoljnostjo in so živahno potrjevali govorniku, ki je sklenil svoje poročilo s tem: da hočemo v Gorjah tudi za naprej še delovati na katoliški podlagi, če je potem blejskim liberalcem to všeč ali ne!

V Gorjah dne 19. marca 1903.

Odbor hranilnice in posojilnice.

Jakob Žumer
t. d. načelnik.

Nemški naskoki na Domžale.

Iz Domžal.

Nesramno zavijanje in pačenje resnice, kakoršno prinaša zadnji čas „Grazer Tagblatt“ v svojih poročilih iz Domžal, mora vzburkati kri vsakemu; ki se kot domačin ne da meni nič tebi nič psovati od kruha lačnih ptujcev. Ta priseljena „gospoda“ se je menda že preobjedla dobrot naše zemlje in misli sedaj, da sme prosto zabavljati in nas obsipati s priimki: slovenische Gauner, freches Gesindel, Perwakenbrut, Lumpenpack, s priimki, ki rastejo, to je znano, le na fino obdelanem nemškem zelniku. Ljudem, došlim iz tirolskih rovt, je naenkrat palo v glavo, da bi bilo zelo, zelo lepo, če bi se kar čez noč vsi domžalski Janezi prelevili v nemške Miheljne, ali še lepše, če bi sploh pobrali to, kar jim je še pustila grabežljiva ptuja roka, in se izselili v Ameriko rudo kopat, Domžale (kjer se o kakšni nemški občini za sedaj hvala Bogu še ne da misliti) bi pa posedli s slovenskimi žulji obogatelji Tirolci. To kažejo „koncerti“, h katerim vabijo tudi domačine, to kažejo različni shodi, to kaže pred vsem nemška šola, kjer gospodarji neki Nemec, menda iz Češke, ki je prav v vsem podoben svojim heilovskim bratom. Že ga ni nekaj let miru v naši občini, a domačini so žalibog še vedno tako zaslepljeni, da hodijo tirolskim mogotcem igrat podoknice, v zahvalo zato se jih pa potem po listih ozmerja in Domžale razkriče po svetu kot eden najbolj podivjanih krajev v Avstriji. Kaj nas briga, če nekaj vinjenih fantov preglasno poje ali govori v bližini do vrhunca omike prispelih Tirolcev? Ali smo zato že vsi pijanci in barabe, gospoda? Vprašamo Vas, ali so po tirolskih hribih pastirji in planšarji sami svetniki? Gotovo ne, in zato nimate prav nikakšne pravice nas vse proglaševati za ne vemo kakšne ljudi! Na naših lastnih tleh se ne damo nikomur zasmehovati, najmanj pa ljudem, ki govore tako, da človeku, ki jih poslušam, nehote pride na misel Mozolovo vprašanje: „Kaj je to . . . , ta hov-hov-hov?“ Čudimo se le, da je g. župan tako ravnodušen napram napadom omenjenega umazanega lista, saj se mu vendar očita, da je pristranski, da „sedi rad na dveh stolih“, in da se ima za županstvo zahvaliti le nemškemu volilcem, kar je nesramna laž, kajti vsak otrok ve pri nas, da se pri volitvah ne odločuje v nemškem, temveč v našem taboru. G. župan ima sicer za Tirolce mehko, da, večinoma premeško roko, ali niti na misel nam ne pride, da bi to na katerikoli način spravljali v zvezo z volitvami. Svetujemo mu pa, naj od slej krepkeje stopa ošabnim ptujcem na prste, ker bi milo postopanje le potrjevalo to, kar je pisala „Grazerica.“ Naveličali smo se že vednega popuščanja proti onim, ki bi nas najraje vtopili v žlici vode. „Kranjci boste še travo žrli!“ Take in podobne besede se čujejo pri nas, in zato ni čisto nič čudno, če celo tirolski frkovci, ki so se narodnega sovraštva napili na prsih svojih večidel slovenskih mater, psujejo na cesti slovenske otroke. „Kranjec smrdi!“ je baje često dejal neki sedaj že pokojni tovarnar. Prav! Želimo le, da bi Vam vsi Kranjci tako zasmrdeli, da bi pobrali šila in kopita in odšli nazaj v tirolske hribe teličke in junčke past! Toda naše povitice so boljše kot hribovski ovsenjaki, ali ne, gospoda?

Tedenski koledar.

Nedelja, 29. marca: 5. postna, tiha; evang.: Jezusa bočejo kamnjati. Jan. 8. — Ponedeljek, 30. marca: Kvirin m. —

Torek, 31. marca: Modest šk. — Sreda, 1. aprila: Hugon šk. — Četrtek, 2. apr.: Francisek Pavl. — Petek, 3. aprila: Abundij šk. S dem žalosti M. D. — Sobota, 4. aprila: Izidor šk. — Solnce izide 1. aprila ob 5. uri 43 min., zaide pa ob 6. uri 25 min. — Lunin spremin: Mlaj 29. marca ob 2. uri 24 min. zjutraj. — Dan zraste v aprilu za 1 uro 30 min. — Muzica sa ora v nedeljo, 29. marca: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Koralna maša brez orgelj, graduale in traktus „Eripe me, Domine“, zložil Anton Foerster, ofertorij „Confitebor tibi Domine“ dr. Franc Witt“; po povzdigovanju „O salutaris hostia“ zl. Alojzij Kunc.

Dnevne novice.

V Ljubljani 28. marca.

Liberalci zopet lažejo o dr. Šusteršiču. »Slov. Narod«, katerega edini politični motiv je zelena zavist, je prinesel o odstopu dr. Šusteršičevem nastopno brzojavko: »Dunaj, 26. marca. Dr. Šusteršič se je odpovedal načelstvu »Slovenske zveze«. Zgodilo se je to vsled konflikta z dr. Ivče vičem. Slednji je za stvarno in resno delo v korist slovenskega in hrvaškega naroda, med tem ko je Šusteršič vse žrtvoval specialnim koristim krajskega klerikalizma. V klubu je zmagal Ivčević in Šusteršič se je valed tega odpovedal načelstvu. S tem je Šusteršič potrdil, da mu ni za nič družega, kakor za osebne namene«. — Tako grdo se laže »Slov. Narod« o odstopu dr. Šusteršičevem in liberalna »inteligencia« mora tako lažnjive informacije celo plačevati. Dr. Šusteršič je, kakor smo poročali, odstopil, ker je »Slovenska zveza« sprejela predlog dvornega svetnika, naj klub glasuje za predloženo spremembo poslovnika, ki onemogočuje manjšim strankam obstrukcijo, večjim jo pa pušča prosto. Naše mnenje je, da za maloštevilne zastopnike slovenskega in hrvaškega naroda ni nobenega povoda iti pri tej zadevi v ladi na roke, temmanj, ker vlada Slovence in Hrvatov na vseh koncih in krajih pritiska. G. dr. Šusteršič je zastopal edino pravo slovensko stališče in na njegovi strani pri tem gotovo ni iskati osebni namenov. Mi se uprav čudimo, kako je mogel zastopnik štajarskih Slovencev g. Ploj zavzeti tako vladno stališče. Dr. Šusteršič si je s svojim možatim nastopom zaslužil zahvalo vseh tistih, katerim ni v politiki za osebne interese in mu je njegovo stališče le globoko utrdilo zaupanje pri njegovih volivcih. Oč »Slovenske zveze« je pa pač pričakovati, da ne postane dekla vlade, ker jugoslovanski poslanci nimajo za to prav nobenega povoda!

Dr. Šusteršič v Celji. V znani rečiški aferi, ki se je razpravljala pri okrožnem sodišču v Celji ter se je končala na veliko žalost vsega liberalnega Izraela s popolno oprostitvijo vseh zatoženih, je dr. Šusteršič zagevarjal nekatere obtožene. Za časa svojega bivanja v Celji je stanoval v hotelu pri »Nadvojvodi Ivanu« ter baje ni prišel v »Narodni dom«. Zaradi tega se nekdo v »Narodu« nad njim izpodtika, češ da mu manjka zaradi tega vsa narodna značajnost! Mi sicer ne vemo, ali je bil dr. Šusteršič v »Narodnem domu« ali ne, vendar se čutimo poklicane, če dr. Šusteršič res ni prišel v »Narodni dom«, pribiti sledeče: Znano je, da je imel dr. Šusteršič svoj čas tiskovno pravdo proti celjski »Domovini«. Čeprav se je ta pravda končala s poravnavo, je vendar med nekaterimi celjskimi elementi, ki imajo očjo dotiko z »Domovino« nekaka osebna napetost napram dr. Šusteršiču, ki se pokaže pri vsaki priliki. Tudi to pot so prišli nekateri teh gospodov na okrajno sodišče, ter so dali svoji nestrpnosti duška s tem, da so hoteli dr. Šusteršiča izžvižgati. O tem je govorilo drugi dan celo Celje. Pod takimi okolnostmi pač ni kazalo dr. Šusteršiču hoditi v »Narodni dom«, tem manj, ker je imel v prvi vrsti z obravnavo dela nad glavo. — Sicer pa ima »Narod« glede narodnosti najmanj vzroka komu kaj očitati. Vsaj še ništa pozabljena Jesenice in Tržič! Kar se pa tiče obiskanja »Narodnega doma«, v Celju vprašamo Narodovce: Zakaj pa hodi napredni ljubljanski županov namestnik V o n č i n a, kadar pride v Celje, v najbolj pristno nemško gostilno — v Kazino? Prosimo odgovora!

Liberalno izdajstvo. Iz Tržiča se nam še piše: Notica v št. 65 z dne 21. t.

m. »Slov. Naroda« pod zaglavjem: Obč. volitve v Tržiču, spriduje naravnost, da so se na svetu ljudje, ki imajo oči, pa ne vidijo, imajo ušesa, pa ne slišijo; naj bi vendar umeli, kar hero in deloma sami pišejo »Gemeindevahl« je obč. volitev, »Neumarktl« je Tržič in »zusagen« se pravi obljubiti. Basta! Ali se more obljuba tudi vselej izpolniti, je drugo vprašanje, in je toliko predrznejša, kolikor manj ima obljubnik moči in možnosti jo izpolniti. Mi ne vemo, v koliko je vodstvo napredne stranke poverilo dr. Ferjančiču; samo ob sebi pa se nam zdi verjetno, da ima tak dostojanstvenik vendar le nekaj moči uplivati vsaj na svoje ožje pristaše, in v našem slučaju je zadostovala odvrnitev enega samega volilca. So se li trije že znani volilci po dr. Ferjančičevem ali drugem uplivu zdržali volitve, nočemo preiskavati; le toliko trdimo, da dr. Ferjančičeva obveza ni bila taka, da bi jo stranka ne bila v stanu izpolniti; dejstvo je, da so valed neudeležitve znane trojice propadli Slovenci in ne kakšna »ordnungs-partei«. Kaj ve komaj došli Čeh, da je bila v Tržiču kedaj takozvana »ordnungs-partei«? Videl je, da stoji na voliču olikani možje, Nemci in Slovenci; slovensko čustvo, narodni ponos ga je navdušil, da je glasoval s Slovenci. Nekaj sličnega se je bilo zgodilo tudi na Jesenicah. To je slovenska zavest, katero so neudeleženci zatajili. Glede na deželnozbornske volitve pa le toliko spomnimo, da po končani volitvi izvoljenec ne potrebuje nobenega glasu več, ne tacega in ne tacega. Koliko je dobil dr. Ferjančič nemških glasov, ne vemo, ker je bila volitev tajna. Povemo pa tole dejstvo. Po volitvi je pristopil k župniku tržičkemu Nemec ga vprašaje: Koliko glasov vam manjka? Župnik: če bi bil od vseh oddanih glasov dobil jih še 26, pa bi bil izvoljen. Nemec: diese Stimmen hätten wir leicht zusammengebracht. Iz tega sledi, da se Nemci sami štejejo na toliko številu. To le memo grede. V razpravi so tržičke obč. volitve. »Narod« hoče po sili utajiti, da se ni šlo za boj mej Slovenci in Nemci. Stranka, katera šteje dosti vse časti vrednih Slovencev in voli same Slovence, ni slovenska; kakšna pa? Stranka pa, katero vodi jako odločen Nemec in nasprotnik Slovencev, pa ni nemška? G. Goeken tudi ni protestant, kakor trdi »Narod«, ampak jako vzoren katoličan. V teku let se marsikaj izpremeni in nič bolj navadnega ni, kakor da se nove stranke osnujejo. Nastopi mlajši rod, krajevne razmere se izpremene itd.; ne kaže torej za presojo sedanjih razmer segati v davno preteklost. »Narod« sam šteje zdaj dosti vse časti vrednih Slovencev v Tržiču; koliko pa jih je bilo pred leti? Enkrat nas je bilo samo 7, reci sedem. Slovan gre na dan tudi v Tržiču in slovenska zavest se bo toliko bolj razvijala, kolikor bolj bodo Nemci Tržičane stiskali; če smo edini, nas nihče ne bo zmagal. Stranka pa bodi, da »Narodu« preide »veselost« za naše tirade in se ga prime pravcati »švindela«, ne župnikova in ne županova, ampak domoljubna in slovenska.

Župnja Krško ob Savi je podeljena 8. g. Ivanu Renier, tamošnjemu županu upravitelju.

Umrli je čast. g. Jernej Kosec, župnik v Skocijanu pri Turjaku. Bolehal je že dalj časa in prejel pred nekaj dnevi sv. zakramente. Pokojnik je bil rojen 16. avgusta 1836, v mašnika posvečen 29. julija 1860. Služboval je kot kapelan v Črnomlju do l. 1863, potem na Igu do 1873. Odtod se je preselil kot župnik k Sv. Vidu pri Cirknici in 22. oktobra 1878 kot župnik v Skocijan pri Turjaku. N. v m. p. — Pogreb bo v ponedeljek ob 9. uri zjutraj.

Opomin na napačno addresso. Neko c. kr. okr. glavarstvo pošilja te dni na župne urade uljudno prošnjo, naj duhovščina vpljiva na ljudstvo, da se bolj pazi na mladino. V novejšem času se je že zgodilo, da so otroci igraje z vžigalicami prevzročili požar, ki je napravil precej škode. Dopis je res lepo sestavljen, opozarja celo na dolžnost staršev vestno vzgajati in paziti na otroke, da tako obvarjejo sebe in sosedov škodljivih nasledkov razposajene mladine. Ima gotovo dober namen gosp. okrajni gla-

var. Žalibog da je svoj opomin napačno adresiral. Duhovščina gotovo stori v tem obziru svojo dolžnost, a vpljiv duhovščine na ljudstvo mora pešati, ako se dan na dan po liberalnih časnikih tako blati in v nič deva ves duhovski stan. Saj se vedno trobi v svet, da se naše ljudstvo mora oprostiti klerikalizma, da je zabito in nevedno, ker preveč duhovnike poslušam. Naj toraj bravcu takih listov župnik ali kapelan kaj reče, to jo bode skupil. Hajdi v zakristijo! tam je tvoj revir, bode zaklical. Žalibog imamo celo dokaze, ko je otrok v šoli sam priznal, da so mu doma zapovedali, zaničevati kake opomine ali moralizovanje katehetovo. Ni čuda, ko je nekaterim vsakdanja dušna hrana vedno le gonja proti farjem. Otrok skrivoma sam bere doma, ali sliši čitati, ali pa prisluškuje takim pogovorom in nekaj vedne ostane. Zato bi svetovali g. okr. glavarju, naj bi enak dopis poslal tudi svoji deželni vladi z opazko, da vpljiv duhovščine na ljudstvo bode malo dosegljivo, dokler bode deželna vlada vse mogoče laži in obrekovanja pripustila razsipati nad duhovski stan. Pri izviru se mora zadušiti studenec, potem ne bode voda razdirala polja; preplujajoče vodovje zajeziti ali obrniti na drugo stran je brezvsespešno, dokler iz vrelca vedno lije novo vodovje na prosto.

Mlekarna v Crnem vrhu, katero sta ustanovila liberalni župan Janez Lampe in liberalni Janez Vidmar, gre isto pot, katero želi »Sloven. Narod« vsem klerikalnim konsumom. Igube ima čez 8000 K, kar bo pa natančneje dokazala revizija. Zanimivo je to, da bi jo zdaj liberalci radi izročili »klerikalcem«, da bi ti rešili mlekarno, oni pa svoj denar.

Prošnja do državnih poslancev. Kakor so sporočili časopisi, pride krošnjarski zakon še enkrat nazaj v poslansko zbornico, da se odobri še nekatere spremembe. Ves načrt nam ni znan in ne vemo, za katera glavarstva in katere obrti so se izposlovala olajševalne izjeme. A na jedno se vsaj poslance opozoriti. Na Notranjskem, posebno v okrajnem glavarstvu logaškem, v občinah Logatec, Planina, Hotedršica, Rovte, Godovič, Črni vrh, je vže od nekaj razširjeno posodarstvo ali kakor tam pravijo »pintarija.« Izdelujejo se brente, škafi, urne, bednji, torej pred vsem posoda, kakoršno rabijo vinogradniki. To blago razvažajo na jesen po raznih sejnih po Primorskem in Kranjskem, ter v Rihenberg, Koper, Občino, Kormin, Oglej, Gorico i. t. d. Vsako leto, vzlasti jesenski kvaterni teden, se pomikajo po tržaški in goriški cesti dolgi, votlo bobneči vozovi take robe. Dasi so razmere vsled pomanjkanja dobrega lesa za posodarstvo postale za mnogo slabše kakor so nekaj bile, vendar dobé kmetovalci, katerim je »pintarija« postranski zaslužek, za svoje večinoma po zimi narejene izdelke, marsikak krajcar. Bojimo se pa, da bi vsled novega krošnjarskega zakona oblasti ne delale posodarjem ovire, da ne bi smeli tako razprodajati svojega blaga, kakor so bili dozdej navajeni. To bi ne bilo samo na škodo dotičnim prebivalcem, ki se s »pintarijo« pečajo, ampak tudi primorskim vinogradnikom, ki bi morali potrebno posodo kupovati v magacinih, in gotovo za višjo ceno. Z ozirom na to izrekamo notranjski rojaki željo, da poslanci vpoštevajo te notranjske razmere in izposlujejo, dokler je čas, potrebne ugodnosti tudi za notranjske posodarje. V poštev prideta glavarstvo logaško in postojnsko in ob enem kneževina primorska, ker se tje-kaj blago izvažam. Pričakovati je, da bode bohinjska železnica tej domači notranjski obrtniki na škodo; zato bi bilo tem bolj obžalovati, ako bi celo nasprotno postave kratile skromen zaslužek kmetu, kateremu itak pusta zemlja ne rodi pogače. Vže zdaj je na dnevnem redu izseljevanje v Ameriko, ali bi se bilo potem čuditi, če bi poznej gospodarji še v večji meri zapuščali slovenska domovja.

Tako je prav! »Domovina« poziva celjsko slovensko občinstvo: »Ne ena sama nemška beseda naj se v bodoče v poštnih uradih v Celju ne sliši več iz slovenskih ust. To bodi odgovor na nemško podlost« — Naj bi tako Slovenci nastopali povsod in Nemci bi imeli pred nami respekt!

Promeviran je bil danes dopoldne

na graški univerzi doktorjem prava g. Radoslav Rajh.

Zaupni shodi volivcov občine celjske okolice. V sredo, dne 25. susca t. l. je bil v občinski hiši na Bregu tik pred vzati nemčurskega Celja jako lepo obiskan in krasno uspel shod volivcov iz celjske okolice. To je bil že sedmi shod tokom kratkega časa v okolici celjski. Sprejele so se v zadevi celjskih mitnic, ljudske šole, nadalje glede nameravane zvižaje celjskih Nemcev o oropanju slovenske okoliške občine zelo ostre resolucije in so volilci soglasno sklenili združeno obrambo svoje slovenske posesti nasproti nemški požrešnosti. Enak zaupni shod se je vršil v okolici tudi včeraj, v nedeljo pa se vrši v »Narodnem domu« v mestu Celju samem.

31 celjskih rodbin ob kruh. Enatrideset celjskih rodbin, ki sicer niso rojeni Nemci, ampak samo na nemški strani, prišlo bi ob kruh, ako bi se slovenska gimnazija iz Celja predstavila. Začetkom leta s solzami v očeh prihajajo k slovenskim profesorjem in za božjo voljo prosijo, da bi smele vzeti kaknega slovenskega dijaka na stroje inje in hrano. Od nemških dijakov namreč celjske nemške rodbine nimajo skor nič zasluzka, ker nad 70 nemških dijakov stanuje v nemškem »Studentenheimu«. Seveda od teh celjski meščani nimajo nič dobička, kajti ti imajo vse doma v hiši, svojega mesarja, krojača itd., kar mnogo celjskih rodbin spravi vsako leto ob lepe dohodke. Če bi slovenski dijaki ne bili v raznih celjskih slovenskih in nemških rodbinah na stanovanju, nastala bi pri 31 ubožnih nemških rodbinah nepopisna beda, kajti čeravno ne dobijo od dijakov bogve koliko, mora se pomisliti, da so to najrevnejše rodbine, ki se zadovoljijo tudi s prav malimi dohodki, da se le revno pri življenju ohranijo.

Nagloma umrl je v Pulju gostilničar gosp. Fran Kirchsacher, dobro poznan mej puljskimi Slovani.

Poročila se je gospodična Ana Pour, učiteljica v pok. z gosp. Frana Suhadolcem, uradnikom orientalske železnice.

Na Vrhniki se je ustrelil farmačevt g. Bajelj, rodem iz Strazišča pri Kranju, kakor posnemamo iz drugih listov.

Ekadra avstrijske vojne mornarice je odpotovala iz Pulja in poseti poleg grških tudi nekatere — turške luke.

Hranilnica in posejilnica v Tržiču, reg. zadruga z neomejeno zavezo, je 25. marca t. l. obhajala dveletnico svojega obstanka. Kakor drugim enakim napravam, slovenski liberalci tudi tržičski hranilnici niso bili naklonjeni. »Kaj je tebe treba bilo?« vprašal je »Gorenjec«, ko se je zvedelo, da imajo Tržičani svojo Raiffisenovo posejilnico. Kljub temu je zadruga vidno na predovala. Tokom dveh let je imela 211.110 K 94 h sprejemkov in 209.805 K 36 h izdatkov; skupaj prometa 420.916 K 30 h. — Na 362 hranilničnih knjižic se je vložilo 896krat skupaj 135.184 K 23 h; dvignilo 172krat skupa 23.379 K 8 h; tako da je sedaj med ljudmi 334 knjižic s 111.805 K 15 h vlog. — Posojil se je do 1 v dveh letih 114 v skupnem znesku 93.881 K 32 h; vrnilo se je 14.369 K 88 h; tako je sedaj še 95 posojil v znesku 79.511 K 44 h. — Udov šteje zadruga 103. Rezervni kapital znaša 921 K 74 h. Hranilnica in posejilnica v Tržiču si je pridobila splošno zaupanje. Lahko trdimo, da bo še bolj napredovala in postala s časom krepka opora Slovincem v Tržiču.

Velike demonstracije v Zagrebu so bile včeraj proti Mažarom in Nemcem. Orožništvu in policiji ste morali priti na pomoč dve kompaniji vojakov. Nemški trgovec Ohler z Dunaja je bil napeten, ker je nemški govoril. Zvečer so demonstracije narastle. Zupana, ki je miril, je množica zasmehovala in upila »Aboug Mažari!«, »Aboug Nemci!« Na mnogih mažarskih hišah so pobita okna.

Zaročenko nevarno ranil. Iz Trsta poročajo: Nevarno ranil je sinoči ob polnoči dninar Rihard Savoldi svojo bivšo zaročenko Ivano Partenio, ko se je vračala vesela v družbi svoje tete in drugih ljudi iz kavarne domov. Skočil je iz neke veže v ulici Urošado, vprašal deklo, zakaj da se smeje, ter jej zasadil, ko je to zanikala, dva kralja nože v prsi. Potem je zbežal, a redarji so ga prijeli. Dekle se nahaja v bolnišnici. Zločinec taji. To je isti Savoldi, ki je pred okoli petimi leti zabol el kuharja Fischerja na nekem Lloydovem parniku ter bil za obsojen na 11-mesečno ječo.

Uboj pri Laverco Danes zjutraj je mestna policija v gostilni Jozefe Dolinšek

na Mesarski cesti št. 2 aretirala bivšega Kunsteljnovnega mesarskega vajenca Frančiška Zupana iz Rudnika št. 40, zaradi hudodelstva uboja. Ubil je včeraj zvečer okoli 9. ure na cestina Laverco Antona Kocmurja, hlapca pri Mariji Kramar, gostilničarki na Dolnji cesti št. 5. Fran Zupan, njegov brat Anton Zupan, Franc Možina, Jožef Drešek in Jožef Stritof so včeraj popoldne pri Ivanu Dežmanu v Doljni vasi skladali drva, na kar jim je zvečer dal gospodar piti žganje. Mej tem, ko so pili »likof«, je prišel k Dežmanu, kjer je tudi žganjetoč, hlapec Ant. Kocmur, že precej pijan in se je vsedel k peči. Naenkrat je Kocmurju postalo slabo in Fr. Zupan mu je prinesel literko steklenico vode in mu ponujal, naj pije vodo. Ker Kocmur ni maral za vodo, vlij mu jo je Franc Zupan za vrat, kar ga je seveda razjezilo in raztogotilo. Zagrabil je za steklenico in hotel Zupana udariti, ta pa mu je vzel steklenico in jo postavil na mizo. Sedaj so tudi drugi fantje vmes posegli, prijeli Kocmurja in ga postavili na zrak. Zunaj na cesti je Kocmur kričal in fante zmerjal, vsled česar je šel Fr. Zupan za njim in ga s kolom udaril po glavi, da je padel na cesto, na kar ga je prijel in zavlekel h kraju ceste. Fantje so šli nato nazaj v Dežmanovo hišo in pili naprej žganje. Čez nekaj časa so odšli iz hiše in takrat je Franc Zupan še pogledal za Kocmurjem in ga našel ležati v cestnem jarku. Bil je mrtev. Ves prestrašen je šel Franc Zupan domov, danes zjutraj pa jo je iz strahu pred orožniki potegnil v Ljubljano in tukaj iskal tolažbe v pijači. Vest o uboju je prinesel danes zjutraj v Ljubljano neki kmet, ki je našel Kocmurjevo truplo. Z dolenskega kolodvora se je to sporočilo telefonično žandarmeriji na Škofelji. Mej tem je prišla tudi vest, da se ubijalec Kocmurjev nahaja v Ljubljani. Policija je bila takoj na nogah in ga je zasledovala po mestu. Izsledil in aretiral je Franca Zupana policijski stražnik Miha Sitar. Aretiranec se je takoj udal in priznal zločin. Izročili so ga deželni sodniji.

Čudna razdelitev državne podpore, ki se je delila v Litiji po toči poškodovanim, je povzročila, da je zblaznil Jurij Zavrl, posestnik v trebeljevski občini. Pripeljali so ga te dni v Ljubljano in od tu na Studenec v norišnico. Lansko leto mu je po noči treščilo v hišo in ogenj je vkončal hišo do tal. Rešiti ni mogel ničesar. Zavarovan ni bil. Prosil je deželni odbor podpore, pa se mu je prošnja odklonila. V jeseni ga je pa zadela druga strašna nesreča. Grozovita toča mu je vkončala popolnoma vse poljske pridelke. V tej strašni bedi je prosil državne podpore, ki se je delila v Litiji po toči poškodovanim. V celi trebeljevski občini je bil ta, tako trdijo vsi njegovi sosedeji, podpore najbolj potreben in vendar ni dobil niti vinarja. Sel je osebnok litijskemu okr. glavarju, da bi samo poizvedel, kaj je bilo vzrok, da so njega prezrli, in kakor je sam pripovedoval, ga okr. glavar še poslušati ni hotel, zarenčal je nad njim in mu obrnil h bet. Ni torej čuda, da je revež zblaznel. Vprašamo le, ali je tako postopanje proti ubogemu kmetu po navodilu in opominu ministr. predsednika dr. pl. Körberja?

Slovenost pri trapistih. Iz Rajhenburga, 19. marca. Res lep dan je bil 19. suscec za tukajnji trapistovski samostan. Pred. g. opat je obhajal petindvajsetletnico svojega mašništva. Ta svečanost je prav pokazala, kako zelo priljubljen je v vseh krogih visoki jubilar. Ze dan prej mu čestita k srebnemu jubileju domači župnik v imenu župljanov, trški župan v imenu občine in načelnik krajnega šolskega sveta v imenu šolske mladine. Zvečer mu prirede serenado pevski zbor in ognjegasci z baklado, ki so med pokanjem topičev in godbo korakali proti samostanskemu gradu, okrašenem z bujnimi zastavami. Na Jozefovo se je vršila slovesna jubilejna maša in opoldne je priredil gostoljubni samostan mnogoštevilno došlim gostom obed. Med drugimi so se istega udeležili gosp. okrajni glavar pl. Vistarini, g. dr. Schmirmaul, apost. misijonar g. Maour, trje g. dekan, leskovski, videmski in braslovski, župniki iz Koprivnice, Sevnice, Pilštanja, Podsrede, domači duhovniki in zastopniki avstrijskih trapistovskih samostanov. Mnogi, ki so bili za držani, osebno udeležiti se svečanosti, so se pridružili slaviteljem brzozavnim potom ali pismeno. Med temi omenim pred vsem očeta pred. jubilarja, ki živi v Leonovih letih — star 94 let — še čvrst na duhu in telesu na Francoškem. Papež Leon XIII. je podelil pred. slavljencu svoj blagoslov in predčastiti ordinarijat lavantinski je blagovolil pooblastiti jubilarja s posebnim pismom. Popoldne je pred. g. opat podelil gostom in samostanu papežev blagoslov in na zadnje blagoslovil novi tiskovni stroj v čokoladni tovarni. Prvo tiskovino, tičočo se slovenosti jubilarjeve, je potegnil pred. jubilar iz stroja ter jo podelil gostom v spomin svečanega dne. — Res ostane nam vsem v spominu lepi dan,

ob katerem je toliko src pošiljalo skupno svoje prošnje k nebu, da ljubi Bog obrni obdespoštovanega jubilarja in mu da učkati še zlati jubilej.

Hvalevredna zavednost. Iz Radenc pri Radgoni poročajo »Slov. Gosp.«, da so fantje vrnili nemške pozive na vojaški nabor in zahtevajo od okr. glavarstva v Ljutomeru, naj jim dopslje slov. pozive. Če jim ne bo ustrezno, iskali bodo pomoči pri drž. poslancih.

Umrl je v Trstu c. kr. poštni asistent g. Josip Funtek. Bolehal je že dalje časa. — V Kopru je umrl zagrizeni sovražnik Slovanov in bivši župan Jurij Cobol.

Shod v zadevi tržaških obč. volitev priredi polit. društvo »Edinost« jutri pri sv. Križu.

Število prometnih obrtov na Kranjskem je 23.453 in sicer: mizarjev 765, krojačev 889, šivilj 494 čevljarjev 1585, mlinarjev 1672, pekov 492, mesarjev 486, gostilničarjev 3454, točilcev žganja 284, zidarjev 481, tesarjev 361, trgovcev s špecerijo 678 branjovcev 415, trg. z mešanim blagom 802, trafikantov 1544, krošnjarjev 1132, kramarjev 173, kamnosekov 58, ključavničarjev 117, kovačev 854, kolarjev 237, žagarjev 765, strojarjev 186, jermenarjev 122, tkalcev 107, klobučarjev 57, snažilcev 178, brivcev 69, knjigevezov 30, lekarnarjev 31, steklarjev 13, krovcev 69, pleskarjev 26, sobnih slikarjev 48, dimnikarjev 35, trgovcev z živino 172, lesotrzčev 358, prodajalcev usnja 67, konfekcionarjev 8, trg. z obuvami 24, denarnih zavodov 86, trgov. potnikov 132, postročkov 56, sejmarijev 142.

Iz Dutovelj na Krasu se nam piše: Že 14 dni je po vsem Krasu silna suša, vsi vodnjaki so prazni, tako tudi skoro vse loke (kali). Silno primanjkuje vode za ljudi in živino. Take suše in pomanjkanja vode v tem času še nismo učakali. Ako se nas dobri Bog ne usmili v kratkem času ter nam ne pošlje dežja, ne vemo, kaj bo z nami.

Influenca se je epidemično pričela širiti po Izu. Dosej je bolnih 13 oseb.

Mrtvo so našli v spalnici 62 let staro posestnico Marijo Kopravnik v Ratačah, okraj Kranjska gora. Zadela jo je kap.

Nesreča v Šiški. Včeraj ob 8. uri zvečer sta se na cesti v Šiški splašila konja hlapcu Ignacijju Grosu, službujočemu v Marjanišču na Poljanski cesti, in ušli. Gros je padel z voza in se je na glavi precej pobil.

Sejmi po Slovenskem od 30. marca do 4. aprila. Na Kranjskem: 30. v Zgorju na Notranjskem, Dolsekem, Rovtah pri Planini, Zdenski vasi, Kostanjevici in pri Sv. Leni; 31. v Rovtah; 1. v Loškem potoku in Krškem; 2. na Rakeku; 3. v Zgor. Tuhinju, Bruniku, Cerkljah, Hotemažah in Št. Gotardu; 4. v Žužemberku. — Na sloven. Stajarskem: 30. v Sevnici ob Savi in Marnbergu; 1. v Ptuj; 2. v Dramlju pri Mar. Magdaleni in v Arčičah; 3. v Bistrici, Arnužu, Ormožu, Braslovčah in Lembergu; 4. v Slov. Gradcu, Strauu in pri Sr. Primožu pri Blagovni. — Na Primorskem: 2. v Gorici in Hrpeljah; 3. v Glemoni.

Ljubljanske novice.

»Krščanske ženske zveze« proslava Leona jubilanta.

»Petindvajseti obletni dan kronanja svetega očeta je sicer že minul, toda valovi navdušenja za Leona XII. se še vedno ne morejo poleči. V tem splošnem slavu tudi me krščanske žene nečemo zaostati«, rekla je govornica na slavnostnem večeru, ki ga hočemo opisati. Potem ko so večinoma vsa druga katoliška društva že proslavila veliki jubilej sv. očeta, priredila je, sicer post festum toda na prav primeren dan, na praznik Marijin, tudi »Krščanska ženska zveza« svojo jubilejno slavnost. In reči moramo: Slavnost, ki jo je priredila »zveza« v čast Leonu, je »zveza« prirediteljici sami v čast. Obnesla se je izborna.

Zjutraj se imele društvenice v križevniški cerkvi svojo cerkveno svečanost: govor, sv. mašo in sv. obhajilo. Sveto opravilo je izvršil to pot č. g. dr. Krek, društvenicam priljubljen po svojih duhovnih predavanjih.

Na večer pa nas je zbrala »zveza« v begato in okusno okrašenih prostorih »Kat. doma«. Dvorana je bila napolnjena odličnega občinstva. Navzoč je bil presvetli g. knezoškof, veliko število članic, med njimi soproga g. deželnega glavarja blag. gospa Ana pl. Detelova, pa mnogo svečeniške in svetne krščanske misleče in teligence.

Slavnost je zelo poživljala vojaška godba, ki je pridno svirala in poleg programnih večerov povsem primernih točk dodala še iz proste volje nekaj lepih komadov.

Udeležnike slavnostnega večera je pozdravila z lepim in ljubeznivim nagovorom

gospodična Terezina Petručeva. »Današnja slavnost — rekla je med drugim — bodi izraz naših čutil do sv. očeta, čutil občudovanja, hvalečnosti in ljubezni, bodi pa tudi izraz našega krščanskega mišljenja, bodi priča, da hočemo delati na to, da ideje krščanske preidejo nam in našim v meso in kri, da preidejo v prakso, da vodijo vse naše življenje in delovanje. V tem smislu sprejmite, čislana gospoda, današnje skromno slavnost našo. Dobrodošla slavna gospoda, pozdravljeni častiti nam in drugi gostje!«

Središče vsega sporeda je bil slavnostni govor, ki ga je imel gospod državni in deželni poslanec vodja Povše. Kedo bi si bil — dejal je — ko sem govoril pred petnajstimi leti v slavo 78letnemu Leonu-zlatomašniku, mislil, da bom po pet najstih letih mogel še govoriti v slavo istemu Leonu, jubilantu na prestolu Petrovem! Z mladeniškim ognjem je gospod govornik razpravljal o apostolatu Leonovem, mimogrede se ozirajoč na krščansko ženstvo in njen poklic v človeški družbi, o njegovih ljubezni do Slovanov in Slovincov, ter v njih imenu polagal pred prestol sv. očeta čutila in zagotovila hvalečnosti, ljubezni in neomajne zvestobe.

»Leon XIII. — simbol nesmrtnosti«, je bil naslov pesmi, ki jo je deklamovala gospica Roza Knežova. Pesem diši globoka koncepcija in lepa tehnika. Zložil jo je zopet dr. Krek. Pesnik primerja smrtnost »vsega, kar rodijo zemeljska tla«, z večno-neumrljivim Kristusom in cerkvi, nevesto njegovo, katerih prvemu namestnik, drugi pa poglavar je Leon XIII., ki v svoji sivi starosti, kakor bi mu smrt ne mogla do živnega, nekako na svoji osebi prikazuje nesmrtnost Kristusa, katerega na zemlji nameščuje, in cerkve, kateri načeluje. Tu samo par kitic:

Umira vse! — Povestnica nam piše,
O carstev silah, narodov močeh,
Zapiše komaj, pa jih že izbrise:
Podria, zmlela smrt jih je po tleh.
Bili so; ni jih več; tako se čuje.
In vmes doni: Oj smrt, le smrt zmaguje!

Umira vse! — Strdeni cvet pomladni
In tice pisane poročni spev,
Viharja moč in dih zefirov hladni
In dece smeh in vnanec rožnih dev.
Oj kruta smrt, zmagalka neukrotljiva,
Le ti edina še ostaneš živa?

Umira vse! — Le Eden ne! Edini!
Življenje On je, smrti ne pozna.
Ugaue vse! — Le eden sveti v tmini
Le On, ki zove sam se: Luč sveta.
Pred njim utihne smrt in nje robenje,
Ta Luč je Kristus, Kristus je življenje.

Življenja Luči, Leon, ti namestnik,
Na nebu Luč zreš Petra dolge dni!
Na sebi pričša, sivi blagovestnik,
Da Kristus v cerkvi večno mlad živi.
Okrutne smrti, Leon, vsem kljubuješ bojem,
Simbol nesmrtnosti si v slavu svojem!

Vrlo lepo je bilo p e t j e. Krasne skladbe — pa dovršeno izvršene. Pevske točke so izvajale članice pevke s pomočjo gospodov pevcev, ki so jim prijazno prihiteli pomagat — čast jim za to! Vodil pa je č. g. gosp. Ferjančič, kateremu bodi iskrena zahvala za veliko požrtvovalnost. Ugajali sta zlasti Volaričev »Gospodov dan« in Mittererjeva Leonova himna; obe med seboj v nekem prijetnem kontrastu: kakor prva nežna, čutila pobožnosti budeča, tako druga mogočna in slovesna. O tej zadnji bi izrekli eno misel: Ta bi zažulila, da se bolj razširi in udomači med nami! Mi že davno pogrešamo, da nimamo namreč nobene prave in lepe papeške himne, ki bi jo ljudstvo znalo in pelo ob slovesnih prilikah, kakor zna in poje cesarsko ali kako navadno himno, n. pr. Naprej zastava Slave! Pa bi bilo primerno in potrebno, da bi jo imeli. Ta je pripravna za to. Preskrbeli jej bomo tekst, ki se ne bo oziral toliko na 25letnico, ampak bolj na sv. očeta ter sv. stolco sploh in potem naj sežejo naši pevski zbori po njej in jo udomače med nami. Avktor ji je isti, kakor sloveči pesmi o Jezusovem Srcu, ki je postala nekako narodna pesem tirolska. Tako postani nam narodna tudi papeška himna!

Uprav briljantna točka vspeveda je bil solospjev gospodč. Erne Povšetove s spremljanjem harmonija, ki je pela tako krasno umetno »Molitev« iz opere »Čarostelec« kakor ljubko šopek treh narodnih, da ni bilo, ko je končala, konca plosku, dokler se ni izborna pevka še enkrat prikazala in ponovila še eno narodno.

In končno živi p o d o b i: »Kristus izroči Petru ključ«, pa »Narodi se klanjajo Leonu«, kako lepi, naravni, živi in bogati! Zlasti zadnja, pri kateri je bogata skupina velikih in malih, starih in mladih zastopnikov raznih narodov v različnih, zlasti slovenskih kostumih klanjala s očetu narodov, Leonu, — res krasen pogled, priča, da se je »Zveza« na vso moč potrudila, da pripravi častitim povabljencom kar najlepšega užitka.

Po izvršenem vspevedu je izpregovoril presvetli g. knezoškof nekaj priznanih in bodrilnih besedi do društvenic in naprošen od njih samih, s podeljenim blagoslovom zavrl lepi slavnostni večer.

Slišali smo od takih, ki so bili prvič v »Katoliškem domu«, da niso mislili, da se

dá v »Katoliškem domu« kaj tako lepega videti. Vseobčna zadovoljnost in pohvala bodi plačilo vsem, ki so kaj pripomogli k izvrstnemu vspehu. »Krščanska ženska zveza« je pa ob tej priliki sama izprevidela, kaj da lepega in velikega pomore, ter jej bodi ta veselje vspeh bodrilo k nadaljnjemu krepkemu blagotvornemu delovanju!

Duhovne vaje za može in mladeniče. V cerkvi Srca Jezusovega bodo 2., 3., 4. in 5. aprila na prošnjo nekaterih duhovne vaje za moške. V četrtek, 2. aprila, bo ob 7. uri zvečer uvodni govor. Govori bodo v petek, soboto in nedeljo zjutraj ob 5. uri ter zvečer ob 7. uri. Sklepni govor bo na cvetno nedeljo zvečer ob 6. uri, katerega bodo premil. knezoškoli sami imeli, in po govoru bodo vodili tudi sklepno procesijo z Najsvetejšim, ako bo vreme ugodno. Može in mladeniči iz Ljubljane in ljubljanske okolice udeležite se v prav obilnem številu te poobnožnosti, posebno še sklepne procesije.

Občinski svet ljubljanski ima prihodnji tork, 31. marca t. l. ob petih popoldne zopet sejo, v kateri se bodo rešile ostale točke zadnjega dnevnega reda.

Salezijanci v Ljubljani so si z dovoljenjem predstojnikov ustanovili nabožno družbo za zgradbo nove kapele na Rakovniku pri Ljubljani.

Koliko Ljubljana potrebuje Glasom uradnega izkaza vpeljalo se je leto 1902 v ljubljansko mesto naslednje dachu podvrženo blago: 121 hl. ruma, — 1617 hl. špirta, — 827 hl. žganja, — 19.944 hl. vina, — 4166 hl. vinskega mošta, — 48 hl. sadnega mošta, — 22.047 hl. piva, — 1663 hl. kisa, — 4726 glav goveje živine, — 10.255 telet, — 3023 ovac, — 3544 jagnet, — 359 prašičkov od 5 do 19 $\frac{1}{2}$ kg., — 8661 prašičev nad 19 $\frac{1}{2}$ kg., — 128.200 kg. mesa, — 9741 komadov perutnine velike, — 67.986 komadov perutnine male, — 4 jeleni, — 660 srn, — 2812 zajcev, — 496 kg. razsekane divjačine, — 440 fazanov, — 1183 jerebic in prepelic, — 20 lisec, — 4 ducate malih ptičev, — 17.183 kg. žlahtnih rib, — 13.924 kg. navadnih rib, — 178.290 kg. riža, — 5.235.500 kg. moke, — 774.300 kg. ovs, — 2.818.000 kg. sena, slame in otrobov, — 30.516 kg. zelenjadi, — 763.190 kg. svežega sadja, — 61.770 kg. suhega sadja, — 83.242 kg. masla, — 13.671 kg. loja, — 67.769 kg. svinjske masti in slanine, — 110.320 kg. mila, — 57.975 kg. sira, — 1.555.150 jajc, — 4729 kg. voska, — 177.488 kg. olja, — 29.613 m.³ trdih drv, — 4886 m.³ mehkih drv, — 231.597 kg. oglja, — 40.565.160 kg. premoga.

Lekano hišo v Slemškovi ulicah je kupil G. Adolf Hauptmann.

Socialni demokratje po mestu dele danes listke s sledečim vabilom: »Delavci, delavke, člani bolniške blagajne ljubljanske! V nedeljo, 29. marca, točno ob 10. uri popoldne se vrši v steklenem salonu kazine prost shod z dnevnim redom: Bolniška blagajna ljubljanska, nje občni zbor in delavstvo. Tri leta že ni bilo občnega zbora bolniške blagajne ljubljanske, ker so delavci zmagali pri volitvah! Zakaj to? Kdo hoče to še dalje?«

Poslopje mestne hranilnice. Prva točka prihodnje seje v obč svetu bo zadeva zgradbe poslopja mestne hranilnice. Debata utegne biti zelo živahna, kakor je namignil občni svetovalec dr. Tavčar v zadnji seji. Menda se hoče zavreči dosedanje načrte, ki so stali že tisočake.

Potresno tresenje oddajeno 300 do 400 kilometrov je čutila včeraj ob 4. uri zjutraj potresna opazovalnica v Ljubljani. Iz Metkoviča se poroča, da so ondi ob istem času čutili potresni sunek.

V Ameriko. Danes ponoči se je odpeljalo z južnega kolodvora 50 oseb v Ameriko. Izseljenci so bili večinoma Hrvati.

V deželno bolnico so pripeljali danes popoldne Julko Kolara, urarjevo ženo, stanujočo na Karlovski cesti št. 6. Mož je bil šel dopoldne z doma; ko se je vrnil, našel je ženo ležati v postelji in po sobi vse polno krvi. Tekel je na policijo, češ, da se je njegova žena usmrtila. Na lice mesta je prišla komisija in zdravnik je konstatiral, da nima žena nobene rane in da je le kri bruhala. Kakor je sama rekla, jej je to prišlo vsled jeze.

Najdena zapestnica. Včeraj popoldne je na Hrdeckega mostu našel šolski učencec Ivan Tomec, stan. v Križevniških ulicah št. 2, srebrno zapestnico in jo oddal na magistratu.

Kotiček za liberalce.

Dogodki okoli zavarovalnice »The Mutual« so razburili »Narodove« žive, posebno naša opomba, zakaj »Narod« o tem ne poroča. To je ravno sumljivo, ker mi vemo, da g. Malovrh vé vse o dotičnih zavarovalnicah. Mi smo res dobili v roke neki članek v tej zadevi, a ga nismo hoteli priobčiti. Pošiljatelj nismo hoteli pripraviti nobenih situacij, ker ga po svoji neprevidnosti ni poslal naravnost našemu uredništvu in tudi nobenemu članu našega uredništva. Za-

stopniku »The Mutual«, ki je prišel v naše uredništvo, smo rekli, da ne bomo nič poročali, kar bi ne bilo resnično, drugzega pogovora pa ni bilo in takih, kakor »Narod« namiguje, v našem uredništvu nikdar ni. Poizvedovali pa smo drugod, kar smo čuli od raznih drugih strani, in na lastnih informacijah smo priobčili zadnjič notico o nekem čudno izvršenih zavarovanjih. Sedaj pričaku jemo, da ta zavarovanja pojasni »The Mutual«, pred vsem pa, da »Narod« poseže v lepe zadeve raznih svojih pristašev. O zadevi bo še prilika govoriti, ko zberemo še nekaj materiala, a to »Narodu« že danes lahko povemo, da v našem uredništvu ni noben podkupljiv. Naj rajše pometa pred svojim pragom, posebno pred pragom tistega, katerega je pred meseci prišla iskat kočija . . . Glede zadeve »The Mutual« je od »Naroda« umevno, da noče spraviti v zadrego svojih pristašev.

Narodno-napredne dame se pritožujejo nad »Slovenec«, da jim je delal krivico. Nikakor ni bilo nikdar v naših mislih razžaliti pošteno narodno ženstvo, ampak iz obrambe proti nekim ljudem, ki so neizmerno divji v osebnih napadih na naše somišljenike, smo jim vrgli enkrat nazaj, kar jim gre. Katere slabe strani iz socialnega življenja smo vzeli v misli, to napredne dame z bolejšjo same opazujejo in gotovo tudi žele, da se razmere zboljšajo. Zapisali smo vse tudi tako omejeno, da je čast poštenih dam ostala popolnoma nedotaknena. Mi bi pa pri tej priliki narodno-napredno ženstvo opozorili na silne napade, kateri lete v »Narodu« na ženstvo. Ali se ne zasmehuje in zasramuje v tem listu dan na dan pošteno ženstvo, katero nima druge napake na sebi, nego da si dovoljuje imeti drugačne svetovne nazore, kakor pa pisci omenjenega časnikarskega podjetja? Gotovo narodno-napredne dame niso zgrešile silno nedostojnega napada na ves duhovski stan, s katerim je oblatil »Slov. Narod« stranko, katere ga izdaja. Mi apeliramo na častnost narodno-naprednega ženstva, da se pokaže kot kulturen faktor in zabrani take napade, proti katerim je cel stan popolnoma brez brambe. Njih tankočutnost in taktičnost bo gotovo našla sredstva, s katerimi se da v družbo privedi zopet ono pravno čustvo, ono častno mišljenje, katero je podlaga srečnemu narodnemu razvoju.

Dr. Šusteršiča silno grdo psuje »Narod«, ker misli, da je on pisal poziv na one člani narodno-napredne stranke, kateri so se ohranili nekaj narodnega čuvstva. A pravke, s katerimi si je mislil liberalni Katilina pomagati iz zadrege, so šle na napačno addresso: Dr. Šusteršič je nedolžen pri onem članku in konstatiramo, da ni v naši polemiki gledé tržiških in jeseniških volitev dr. Šusteršič napisal niti besedice, niti ni pisal članka, ki je tako v živo zadel »Narod«. S tem, da »Narod« tudi o tej priliki maha po dr. Šusteršiču, računata le na najbolj neumne svoje pristaše.

Dr. Triller, kateri je našel, da je pisanje »Slovenec« nedostojno, je morda čital detrtkov »Narod«. Mi ga vprašamo, če je to dostojno in če je sploh že kdaj kak slovenski list zabredel v tako pisanje. Ako je dr. Trillerjeva ogorčenost nad časnikarskim pisanjem odkritosrčna, potem mora sedaj nastopiti proti »Narodu«, in mi pričakujemo, da se oglasi v prihodnji seji občinskega sveta in protestira javno proti taki pisavi. Ako tega ne stori, bo sam kriv, ako bo javnost dobila o odkritosrčnosti njegove ogorčenosti nasprotno pojme.

G. Ivan Hribar, kateri je na glasu kot velik Slovan, ima zdaj tudi priložnost, da javno izpregovori, kaj meni k takim zagovorom stranke, kateri tudi on pripada.

Književnost in umetnost.

*** Slovensko gledališče.** Vroča kri. (Gostovanje gospe Irme Polakove.) Krenn-Lindau ova »Vroča kri« velika burka s petjem in plesom je vredna vrstnica fabrikatu »pisatelj« »Brez denarja«. Velika mešanica najrazličnejših prizorov, o duhovitosti niti sluha, pač pa mnogo plitkosti in surovosti. Etično zrno, ako moremo tu sploh govoriti o njem, je malenkostno in se izgubi v neumnosti. Namen burke pa je pri vsem tem vendar dosežen — gledalec se zabava. Kje išče te zabave, je odvisno od njega samega. Sinoči se je igralo zelo »po domače«. Vloge so bile slabo študirane in polovice burke se je izpustila. Ugajali so le: gospa Polakova in gospoda Lier in Verovšek, ki sta bila v svojem elementu vseskozi na višini. Gledališče ni bilo posebno dobro obiskano. Burka se nocoj ponavlja.

*** Glasbene Matice — oratorij »Sv. Frančišek«.** Za oratorij, kateri se bo izvajal dne 22. in 23. aprila zvečer ob pol 8. uri v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani pod osobnim vodstvom skladatelja P. Hartmana, ki pride zaradi vodstva tega oratorija iz Rima v Ljubljano, se prične splošna

razprodaja sedežev in vstopnic v pondeljek, dne 30. marca v trgovini g. J. Lozarja na Mestnem trgu št. 7.

*** Začetki in razvoj stenografije pri Jugoslovanih.** S tem naslovom priobčeni članek prof. Ant. Bezenška v Dewischeitovem »Archivu« je izšel v ponatisku v Berolinu. Založnik Thormann u. Goetsche.

*** Angloži in Rim.** Že večkrat smo poročali, kako se ravno v novejši dobi zopet vedno pogosteje slišijo na Angleškem klici, ki zahtevajo versko združenje z Rimom. Angleški duhovnik Jones Spencer, ki uživa zaupanje anglikanskega škofa in vse duhovščine, je izdal ravnokar duhovito knjigo »England and the Holy See«, v kateri pravi: »Trinajst let že proučujem te stvari, in sem prišel do spoznanja, da je združenje anglikanske cerkve z Rimom najpotrebnejši pogoj za naše versko krščansko življenje. Da se združimo z Rimom, sili nas Anglikance posebno to: Rimska cerkev ima v veri enotnost in gotovost, vsak njen verski članek je jasno izražen in v verskih in npravnih vprašanjih odločuje nezmotna najvišja cerkvena oblast. Nam Anglikancem pa vsega tega manjka; mi nimamo enote, nimamo gotovosti, nimamo v dvomih nezmotljivega učenika. Pri nas posvetni ljudje, semtertje celo neverni (vladni svetniki) odločujejo o verskih stvareh, katere podrejajo državnim interesom. Nam Anglikancem manjka v veri tudi nadnaravnega momenta, ker merimo vse z vedo in z ljudskim mnenjem. Iz tega izvira naturalizem in racionalizem, zato se drobimo v sekte, katerih imamo že nad sto. To nam pa tudi dokazuje, da je naš nabožni princip popolnoma napaden. Resnica je le ena, ni različna, sama sobi nasprotujoča. Kristus je samo eden, in po neovrženih besedah svetega pisma si je ustanovil eno edino cerkev, kateri je dal en edini nauk. To enoto ima pa izmed vseh krščanskih cerkev samo rimska cerkev.« — Nato razpravlja Spencer podrobneje, kako se naj izvrši to versko združenje.

*** Oporoka češkega gledališkega igralca.** Iz Prage, 23. marca. Dne 17. t. m. umrl je v Pragi glasovit gledališki igralec Vojta Slukov, čegar oporoko se mi vredno zdi v slovenskem prevodu objaviti. Glasi se: »Moj testament! Matici Skolski in Počumavski Jednoti izplača naj moja žena v moj spomin po 200 kron. — Bog milostivi pa dodeli Tebi, moja dobra, blaga žena, moč, da bi potrpežljivo zamogla prenesti svojo usodo in brez velikih muk živela z mojimi dragimi otroki v poštenosti. Zadnja moja prošnja do Tebe, ljuba žena, jeta, da binajino decu vzgojila v strahu božjem kot pravišne kristjane, in v ljubezni do trpeče naše domovine, v spoštovanju in ljubezni do dragega našega naroda. Uči je spoinjevati svoje dolžnosti! Z Bogom, moja dobra, blaga žena! Pomiri se, saj se enkrat zopet vidimo! Z Bogom, moj mili, pridni Tomašek! Spominjaj se očeta in spoštuj in ljubi vedno svojo mamo! Ljubezen do matere naj Te spremlja skozi celo Tvoje življenje! Z Bogom, moja dobra, nežna hčerka, moja sladka Liduška! Bodi radost svoje matere! Milostljivi Bog naj vas vse krepča in obvaruje! Bog naj Vas vse blagoslovi! Pogreb moj bodi priprost, brez vsega lišpa, kakor se spodobi za kristjana! Pisano v Pragi, 11. aprila 1899. Jakob Vojta Slukov, m. p. igralec pri »Narodnem divadlu«. — Pristave: »Odgovorni naj bodo otroci moji v čeških šolah in v domorodnem duhu! V Pragi, 27. jan. 1901. J. V. Slukov.« — Tako umira umetnik, ki si je v kljub vsem burjam življenja ohranil ljubezen do vere svojih očetov in do mile svoje domovine.

*** Tiara asirskega kralja Saitaferao.** Sporočili smo že, da so prišli v Parizu na sled velikim sleparstvom, katere so delali starinarji s ponarejanjem arheoloških predmetov. Ravnateljstvo muzeja v Louvru je sklenilo, da se dvomljiva tiara Saitaferova odstrani iz muzeja, dokler se ne dožene, ali je res pristna ali ponarejena.

*** Zgodovinski spomeniki na Palatinu.** V Rimu se je raznesla vest, da so spomeniki na Palatinu v nevarnosti, da se ne podero. V zbornici je minister Nasi obljubil, da bo dal natančno vso stvar preiskati in storil vse, da se zgodovinski spomeniki ohranijo.

*** Matice školska v Brnu** je praznovala 22. t. m. 25letnico svojega obstanka. Pri slavnosti je bilo navzočih tudi več drž. poslancev. V njenih šolah se vzgaja 12 000 čeških otrok.

*** V Lvovu** bodo sezidali veliko cerkev sv. Elizabete.

*** Za mestno gledališče na Kralovih Vinohradih** v Pragi so načrti že presojeni. Prvo nagrado je dobil arhitekt A. Čensky.

*** Cerkev na Vyšehradu** L. 1900 so začeli restavrirati včasno cerkev vysehradsko, posvečeno sv. Petru in Pavlu. Načrt je izvršil arhitekt Mokry; po njegovi smrti zdaj drugi dokončujejo to delo. Posebno krasna bodeta stolp in portal.

*** »Böhmischo Autoren«.** Pod tem naslovom bo izdajala tverka Otto v Pragi najboljša češka dela v nemškem prevodu, da se tudi drugim narodom odpre češka književnost.

Izpred sodišča.

Liberalce se poganja za čustvo. Pred idrijskim sodiščem je bil 24. marca obsojen na pet dni zapora J. S., ker je govoril o tem, kakor se govori po občini, da je župan Janez Lampe prodal voli in s tem plačal svoji dekli, ki je porodila nezakonska dvojčka, da molči, da so njegovi. Ljudski glas, božji glas, vpijejo liberalci, če kak šnosar deljasta zoper kakega duhovnika. A gospod župan je v tem slučaju tožil, in ker, kakor je naravno, ni mogel J. S. s pričami potrditi splošne govorice, je bil obsojen.

Wallburgova afera. Svojedobno smo že poročali, da je budimpeštansko sodišče proti baronu Ernestu Wallburgu soperilo tožbo radi goljufije, storjene s tem, da si je s pomočjo dokumentov, ki mu jih je prekrbel Staudinger, hotel izposlovati dokazilo, da je res legitimni sin nadvojvode Ernesta. Sodišče je sedaj ugodilo zahtevi njegovoga zagovornika dr. Schulhofa, da se rekvirirajo od ljubljanskega sodišča vsi akti iz Staudingerjeve pravde, ki naj jih prišede strokovnjaki, od najvišjega državnega maršala pa akti o zapuščinah obravnava po nadvojvodi Ernestu. Iz poslednjih se bo mej drugim dognalo, da nadvojvoda ni zapustil nikakega premoženja in da se toraj Wallburg in njegova sestra nista potegovala za kako zapuščino. Konečno bo sodišče zahtevalo avtentično sporočilo o tem, pod kakimi pogoji more član cesarske hiše skleniti veljaven zakon.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Nemška cesarica je padla s konja in si zlomila levo roko. — O nadaljevanju dijaških nemirov se poroča iz Catanije na Laškem. Šole so radi nemirov zaprte. Včeraj so dijaki obmetavali policijo s kamenjem in policijskega komisarja pretepli. 75 dijakov je aretiranih. — Pomiloščen napadalec. Sultan je odpustil smrtno kazen nepadalcu na patrijarha Ormaniana, Agopu. — Milijonarjev sin morilec. V Rimu so aretirali Rusa Götza, ki je umoril ruskega guvernerja Sipjagina in ušel iz prognanstva v Sibiriji. Götzev oče je milijonar. — Senzacionalno poneverjenje. V Sinju so nekateri odličnjaki poneverili 200 000 kron potresnega denarja. — Pozarigozdov. Iz Solnograda se poroča, da je pri Urkenu pogorelo 80 000 kvadratnih metrov gozda. Veliko divjačine je poginilo v ognju Gozd »Wöfling«, last velikega knoza toskanskega, je kakor se poroča iz Karlovih varov, pogorel. Skoda je veličanska. — Ruski ogleduški urad je baje policija zasledila v Lvovu. Poleg bivšega višjega komisarja deželne finančne direkcije dr. Osolinkega so aretirali v Lvovu tudi tri častnike, ki so skrivni Osolinkega. — Trije vojakci ustrelili so se včeraj v Zagrebu radi strahu pred kaznijo vsled defraudacij v vojaškem skladišču. Njihova imena so: Keller, Freiberger in Ritter. — Kongres čebelarjev bo 13. aprila na Dunaju. — Samor 14letnega dečka. V Oberhollabrunnu se je obesil 14letni Jurij Amon, kateremu je zapustil njegov stari oče 106 000 kron. Pred leti se je ustrelil njegov 16letni brat. Obema se je zmešalo radi preobilo vžitega alkohola. — Laških delavcev je prišlo dostej okoli 15 000 preko Pontave v Avstrijo. — Odkodnino, da je bil 10 let po nedolžnem zaprt, je dobil kmet Peter Hatyoz iz Stanislava v znesku 36 000 kron. — Stavka grobarjev se pripravlja v Rimu.

Židje zahtevajo odpravo nedeljskega počitka. K ministerskemu predsedniku dr. Körberju je šla nedavno deputacija galških židov, z zahtevo, naj se v Galiciji odpravi nedeljski počitek in vpelje praznovanje šabess. Ministerski predsednik je rekel, da se bo temu ugodilo v mejah možnosti (!). Ta zahteva je vendar predrzna. Že zdaj vidimo povsod, še celo pri vojaštvu, da se krščanska nedelja ne spoštuje, a židom se ustreza, da praznujejo svoje praznike. In zdaj hočejo v Galiciji, kjer je med 7,317.000 prebivalci 800.000 židov, ti poslednji, da se zaradi njihovih trgovin nedelja odpravi.

Katoliško ženstvo v Ameriki. Seveda je tudi v Ameriki mnogo listov, kateri špekulirajo na podle nagone in grdo napadajo vero in npravnost. Proti tem se je ocnovalo društvo, ki ima namen, zatirati slab tisk in razširati dobrega. To društvo šteje že do 1 milijona članov. Posebno goreče so ameriške katoliške žene, katere so v podrobni agitaciji najboljše bojevnice za dobro stvar.

Zopet samostanski škandal. V krogu ogrskih židovskih socialnih demokratov je vladala minule dni nepopisna radost: dve „nuni“ sta pretrpeli v samostanu Güns toliko muk, kakor v najhujši ječi, potem so ju po spodili iz samostana. In kar je najvažnejše: ti dve „nuni“ se sedaj predstavljata občinstvu na socialno-demokratskih shodih kot živ dokaz „klerikalnih grozodejstev.“ Nastopata pa 22 letna dominikanka sestra Boncarda, rojena Mühlfeith, Stajarka, in neka druga sestra Klara. Kratka vsebina dolge soc. dem. storije je ta-le: Prva „nuna“ je bila učiteljica v tem samostanu, ker so pričakovali, da bo dobila bogato dedščino; ker te ni bilo, so jo sredi zime zapodili na vrt v malo kočjo pri 15 stop mraza. Vrtnar, večletni služabnik, in pa „nuna“ Klara sta ji pomagala v bedi in radi tega so morali vsi trije iz samostana. Ta storija je pa v vseh glavnih delih zlagana. Najprej se sestra nikdar ni zvala Boncarda, marveč Bernarda. Drugič je bila uboga sirota, od katere ni nihče pričakoval najmanjše svote. Poučevala je glasovir, bila histerična in nedisciplinirana ženska ter se ni hotela pokoriti nobenemu povelju; ker ni marala za odločeno jej navadno, dobro kurjeno, celico, pobegnila je na vrt. Pomagal jej je vrtnar, ki je bil vsled tega odpuščen in za njim Klara. Omenjeno bodi tudi, da to potrja vodstvo samostana in pa njen brat, svobodoljubni učitelj Mühlfeith v Gradcu in da je naravnost smešno, če listi poročajo, da nastopa ta „nuna“ kot guvernica na madjarskih shodih in ondi govori, ker ne zna nobene madjarske besede.

Narodno gospodarstvo.

Poučna knjižica.
Pred seboj imamo knjižico kmeta, dolžnika kranjske hranilnice. Pred 26 leti si je izposodil 400 gl. Plačal je do letos obresti 444 gl. in zamudnih obresti 5 gl. 59 kr., vrnil je tudi pred 6 leti 100 gl. kapitala, izplačal torej hranilnici 549 gl. 59 kr., pa je vendar še dolžan 300 gl.

Hranilnici ne moremo nič reči, obrestna mera 4 1/2, oziroma od 300 gl. po 4% je primeroma mala. Kaj bi še le bilo, če bi bil kmet dolžan ostal oderuhom in plačeval po 6 8, 10 od sto.

Pač, nekaj pa le rečemo: Večina bogastva kranjske hranilnice se je nabrala iz obresti slovenskega ljudstva, njeno vodstvo pa podpira večinoma nemške zavode in naprave.

Nelepo pa dela država s takim dolžnikom. Koliko je plačal kmet kolekov pri intabulaciji in jih bo plačal pri izbrišu, ne vemo. Knjižice pa so vse zakrpane s koleki po 7 kr. ali 14 v.; za 4 krone 34 v. jih je! Ali ni to krivičen davek? Ali je lepo, če država pravi: Ti revež, vem, da si dolžan 400 gl. in jiba ne moreš plačati, pa ravno neseš obresti, torej imaš denar; kedor pa ima denar, plača davek, daj sem 14 v.! Koliko neki plača cela Kranjska tega davka?

Veliko je naš kmet plačal tudi c. kr. pošti, ko je pošiljal obresti v Ljubljano: v 26 letih 26 kron poštne!

Kdo ve, ali bodeta odpadla ta dva davka pri nameravani konverziji kmečkih dolgov? Morda kak poslanec to vé ali pa vsaj študira?

Se en nauk iz te knjižice: Zadnja leta plačuje namestu tega kmeta obresti njegov sin duhovnik. Plačal je pred leti tudi tistih 100 gl. kapitala. Rad bi plačal namestu očeta še catskih 300 gl. in upa, da bo izplačal ta dolg v treh letih. To je tista sloveča „farska bisaga“!

Se eno vprašanje: Kdo ve, kaj bi rekel g. davčni nadzornik, ko bi ta duhovnik fahiral za osebo dohodnino med stroške: plačujem 24 kron obresti namestu očeta, ki ne more. Najbrž bi bilo treba cel koč znak in kolekov in rekurzov, preden bi nazadnje zvedel: če plačuješ obresti, imaš dohodke, torej plačaj davek!

Morda nam kak narodni ekonom iz te ali take knjižice še kaj več naukov pove?

Telefonska in brzjavna poročila.

Demonstracije v Zagrebu.

Zagreb, 28. marca. Povodom promocije sina predstojnika za bogočastje in uk, Armina Pavića doktorjem prava, je priredilo dijaštvo, v katerem je že vrelo radi prepovedi shoda v auli, užaljeno po govoru rektorja Klaića, veliko demonstracijo in pozdravljalo rektorja z „Abcug“ klici. Shod v „Kolu“ se je odločno izjavil proti njemu, obenem se pa pečal tudi s Stadlerjevo afero. Mnogi dijaki so branili Stadlerja, ki ne zasluži takih napadov, kakoršni se sedaj širijo proti njemu v hrvatskih časopisih. Po shodu je 300 dijakov demonstriralo pred rektorjevimi in Krajčevićevimi stanova-

njem in klicali „abcug“. Redarstvo jih je razpršilo. Poročila listov, da bo rektor Klaić radi tega odstopil, se doslej ne potrjujejo.

Zagreb, 28. marca. Včerajšnje demonstracije, ki so imele velike dimenzije, so se končale še-le po polnoči. Ob 1. uri danes zjutraj je bil po ulicah zopet mir. Policija je zopet prižgala svetilke, katere so po ulicah dijaki pogasili. O spopadu vojaštva z demonstranti se poročajo strahovite stvari. Vojaštvo je demonstrante naskočilo z nasajenimi bajoneti. Ko je množica hotela napasti uredništvo uradnih „Narodnih Novin“, priteklo je policijski komisar Sorić na čelu policajev na konjih. Več oseb je skočilo proti komisarju ter ga vrglo na tla, nekdo je tudi z revolverjem ustrelil nanj. V tem trenutku so prišli na lice mesta vojaki z nasajenimi bajoneti in so množico naskočili. Več oseb je nevarno ranjenih, trgovski pomočnik Arnold Weiss se bori v bolnici s smrtjo. Na stotine oseb danes ogleduje poslopja, katera so demonstrantje demolirali in s črnolom ometali. Orožništvo hodi po ulicah, vsa policija je na nogah, da dobe tistega, ki je streljal na policijskega komisarja. Policija je več oseb aretirala. Danes popoldne je navidezno mir, vendar pa je razburjenje po mestu še veliko. Javna poslopja so zastražena. Zvečer se utegnejo pripetiti nove demonstracije. Policija je izdala nove naredbe glede zgodnjega zapiranja trgovin, gostiln in kavarn. — Vojaštvo je pripravljeno.

Dunaj, 28. marca. Dr. Šusteršič v državnozbornem klubu „Slovanske zveze“ nikakor ni propadel proti dr. Ploju, ampak je bil v principu sprejet dr. Šusteršičev predlog, pač pa se je klub glede tega, kako pojasniti zadevo v odseku, izrekel, da se sklepanje o tem odgodi. Radi tega je odstopil dr. Šusteršič, ker za odgode-nje ni bilo nobenega povoda, kajti skoro na to je imel odsek sejo. Poslanec Ploj je bil mej slovenskimi klubovimi člani popolnoma osamljen in so vsi slovenski poslanci razven dvornega svetnika Ploja bili na strani dr. Šusteršiča.

Dunaj, 28. marca. Odsek ki je bil izvoljen radi sestave novega poslov-nika, je včeraj končal posvetovanja o pododsekovih predlogih.

Celovec, 28. marca. Koroški de-želni zbor se bo sešel še-le teden po Veliki noči.

Praga, 28. marca. „Narodni listy“ so bili dvakrat konfiscirani zaradi član-kov, v katerih je videlo državno pravd-ništvo hujskanje proti nemški hranilnici. Pritožbi je sodišče ugodilo v enem slu-čaju in dvignilo konfiskacijo, v drugem slučaju jo potrdilo. Potrjene so bile kon-fiskacije „Čiškega Lloyda“ in „Slova“, dvignjena pa je bila konfiskacija „Samo-statnosti“.

Berolin, 28. marca. Zdravniki so izjavili, ko so pregledali zlomljeno roko nemške cesarice, da je komplikacija lahka in da bo cesarica skoro zdrava.

Sofija, 28. marca. (C. B.) Knez Ferdinand je poveril sestavo kabineta G e š o v u, ki mu danes predloži novo ministersko listo.

Spominjajte se ljudskega sklada.

Umrli so:
23. marca. Neža Debeljak, zasebnica, 66 let, Blei-weisova cesta 9, ostarelost.
25. marca. Marija Hrib, delavka, 42 let, Radeckega cesta 11, Amentia, Tuberculosis
26. marca. Ana Sajč, gostinja, 72 let, Karlovska cesta 8, Oedema pulm.
27. marca. Josip Rešek, čevljarjev sin, 19 dni, Velike čolnarske ulice 10, božjast. — Ivan Karmelj, krojačev sin, 8 mes., Karolinska zemlja 13, Bronchitis capill.

V hiralnici:
21. marca. Marija Kavčič, dainarica, 67 let Carci-noma uteri.
V bolnišnici:
20. marca. Ivan Rebolj, delavec, 62 let, pljučnica.
21. marca. Ana Jovan, delavčeva hči, 1 1/2, leta, Bronchitis bacilaris — Fran Osredkar, delavec, 29 let, jetika.
24. marca. Pavla Jurca, šivilja, 15 let, Oedema pulm. — Andrej Urh, kajzar, 46 let, jetika.
25. marca. Fran Bergant, hlapec, 48 let, Pleuro pneumonia. — Alojzij Benčina, gostič, 24 let, jetika.
26. marca. Neža Železnik, zidarjeva žena, 33 let, Sepsis puerper. — Andrej Kepic, dninar, 66 let, Pneumonia.

— **40 000 kron** znese glavni dobitek loterije za sobe grevnice. Opozorimo, da je žrebanje nepreklicno 23. aprila 1903 in da se vsi dobitki izplaščajo v gotovini po odbitih 10% zneska.

— **Obdano dajo Mautnerjeva napojena semena za krmsko repo najobilnejši pridelek** Prav tako izvrstna in neprepežna so tudi Mauthnerjeva zelenjadna in cvetlična semena.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra, v mm.	Tempe-ratura po Celsiusu	Veterevi.	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
27	9. zveč.	737.3	13.6	sr. jzah.	del. obl.	
28	7. zjutr.	738.9	9.4	sl. svah.	obl.	0.0
	2. popol.	739.6	16.7	sr. jzah.		

Srednja včerajšnja temperatura 1.25° normale, 5.8°.

Dunajska borza
dné 28. marca.

Skupni državni dolg v notah	100.65
Skupni državni dolg v srebru	100.65
Avstrijska zlata renta 4%	121.90
Avstrijska kronska renta 4%	101.20
Ogerska zlata renta 4%	121.55
Ogerska kronska renta 4%	99.45
Avstro-ogerske bančne delnice 600 gl.	16.01
Kreditne delnice, 160 gl.	688.—
London vista	23+80
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	116.98
20 mark	23.42
20 frankov (napoleonodor)	19.06
Italijanski bankovci	95.35
C. kr. cekini	11.28

Dober tek, Lahka prebava, Pravilen pretvor
rogaški »Styria vrec« (dokaj močnejši, sam). 294

† 294 1—1

Viljem Pele

danes ob pol 11. uri v noči po kratki mučni bolezni v Gospodu zaspal.
Truplo predragega ranjcega prepeljalo se boče dné 29. t. mes. ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Gosposka ulica št. 10, na pokopališče sv. Kristofa k večnemu počitku.
V Ljubljani, dné 27. marca 1903.
Žalujoči ostali.

Službe išče
pošten samski mož, 32 let star, sedaj v službi pri imenitni gospodi v Trstu. Najraje bi imel službo cerkvenika pri neki samotni podružnici. Zado-voljen je s samim stanovanjem in brano. 379 2 2
Ponudbe pod „I. M. P.“ poste restante Trst.

Hiša
tik državne ceste Kranj-Kokra, v kateri je že nad 100 let gostilna, pekarija in trgovina s spece-rijskim in mešanim blagom, zraven nekoliko polja in gozda — vse v najboljšem stanu — se
daje v najem
skupaj ali posamezno ali tudi na račun za več let.
Več pové lastnik Peter Alešovec v Tupa-ličah h. št. 26 nad Kranjem. 377 6—2

Mlad pomožni delavec se takoj sprejme
v parni pekarni I. I. Kane v Ljubljani, Rimska cesta 16.
386 3—3

Blizu Bleda, četrt ure od prihodnjega bledskega kolodvora, se dá gostilna v najem.
Naslov v upravnistvu tega lista. 385 3—3

Na prodaj je eno najlepših kmetskih veleposestev na Dolenjskem.
Zemlje je okoli 80 oralov. Se redi 20 do 25 govedi, 10—40 svinj. Ima obilo stelje in je moč še do 10 oralov pašnika spremeniti v travnik. Cena 14 tisoč gl. ali 28 tisoč Kron. Plačilni pogoji ugodni. Naslov pri upravnistvu „Slovenca“.
348 2—1

400 1—1

Mejnarodna panorama

v Ljubljani, Pogačarjev trg.
Fotoplastična umetnostna razstava
Danes, v soboto 28. marca
Zadnji razstavni dan
Plitviška jezera
in druge slike iz
Ogulina, Zagreba, Reke, Opatije, Postonjske jame, Ljubljane.
V nedeljo 29. marca do 4. aprila
Kopališča Baltiškega morja.
Složno potovanje po otoku Rujani.
Odperto vsak dan, od 9. do 12. ure dopoldne in od 2 do 9. ure zvečer

Te zanimive slike na steklu kažejo pokrajine in scenerije v čarobni plastiki in perspektivi. Na vsakem prostoru je dnevna in nočna razsvetljava.

OGLAS!

NEW-YORK in LONDON

nista priznala niti evropski ce-lini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne
glđ. 6.60 in sicer:

- 6 komadov najljepših namiznih no-žev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada.
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavlnh žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemal-nica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemal-nica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čajšč za pod-klado;
- 2 kom. efektivnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. sipalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo glđ. 6.60.
Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo glđ. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni glđ. 6.60. Ameri-čansko pat. srebro je znano, je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne te-melji na nikakršni slepariji zavezu-jem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

svatbeno in priložnostno darilo
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
Dobiva se edino le v 380 10—1

A. HIRSCHBERG-a
eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga
na Dunaji II., Rembrandtstr.
19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.
Čistilni prašek za njo 10 kr.
Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).
Izveček iz pohvalnih pisem.
Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ijubljana.
Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.
S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.
Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno. Št. Pavel pri Preboldu.
Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

na

IV. redni občni zbor kmetijskega društva v Loškem Potoku

registr. zadruga z omejeno zavezo

kateri se bodo vršili

v nedeljo, dne 26. aprila 1903 ob 4. popoldne
v društvenih prostorih na Hribu.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za leto 1902.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Mlad podobar

ki je zmožen pri cerkvenem delu
ornamente rezljati, se takoj sprejme.

382 3-3

Alojz Progar,

akademiški podobar v Celovcu.

Za Marijin mesec maj in
praznike Matere Božje pri-
poročamo

Janez Pogačnik:

Dvanajst Marijinih pesmij

za mešan zbor.

Cena partituri 50 kr., posameznim
glasovom 10 kr.

Katol. Tiskarna v Ljubljani.

Namizno vino za poletje.

Kmetijsko društvo v Vipavi

priporoča svoje prijetno rudeče namizno vino
iz hribovske vasi Griže, katero ima okus
„cvička“. Cena od 56 litrov naprej po 30 K
za 100 litrov. Naročbam čez 300 litrov po
28 K v Postojno postavljenno. 367 (3-2)

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrovani cenik
z več ko 500 podobami
ur, zlatega in sre-
brnega blaga
in godbineh reči

HANNS KONRAD

tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št 234, Češko.

Varstvena znamka: Sidro.

LINIMENT. CAPSICI Comp.

iz lekarne Richterjeve v Pragi.

priznana izvrstno bolečine olaj-
šujoče mazilo je dobiti steklenica
po K 1.80, K 1.40 in K 2.- v vseh
lekarneh. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah
z našo varstveno znamko „sidro“ iz
Richterjeve lekarne ter sprejme iz
previdnosti le v steklenicah s to var-
stveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri slatem levu
v Pragi, Elisabethstrasse 5.

1146 34-22

Za bolne, malekrvne, prebolnike, dame,
otroke itd.

Maltoferrochin

Malto-China-Malaga vino z železom.

Maltochin, China-Sherry

1/2 steklenica K 3 - ; 1/2 steklenice 1 K 6 h;

MALTO-CONDURANGO

Malto-Pepsin

1/2 steklenica K 4 - ; 1/2 steklenice K 2.70.

Po naravnem vrenju z dostavkom drožij južnih
vin z najboljšim ječmenovim sladom naprav-
ljena neprekosljiva dijeteliona vina.

Od zdravniških veljakov kot najboljša spoz-
navna. Mogo priporočilnih pisem zdravnikov.
Prva odlikovanja v Parizu, Pragi, Bruselju,
Amsterdamu in nedavnej na dunajski raz-
stavi pijae. 334 12-3

Napredaj v vseh lekarnah

MALAGA - SHERRY - VERMOUTH

sladni samotok, kar najceneje.

Ceniki in vzorci na željo franco.

Prvo vinsko vrenje in hramovje

SVATEK & Co.

Praga-Smihov, nasproti zahodn. kolodv. 811.

Mala špecerijska trgovina v Ljubljani

z lepim prometom in celo opravo se
radi rodbinskih razmer takoj odda.
Vprašati je pri Ivanu Jebačinu.

Proti katarom

sopilnih organov, pri nahodu, hri-
pavosti in vratnih oteklinah zdrav-
niško priporočana je 38 12 II.

MATTONLIEV GIESSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

katera se z vspehom rabi sama ali pome-
šana z gorkim mlekom.

Ta miloraztapljajoče, osvežujoče in pomir-
ljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in
se v tacihi slučajih posebno dobro obnese.

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn,
telez. postaja, zdravilno kopelišče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v
Ljubljani.

J. SOKLIČ

v Ljubljani, Pod Trančo 1

priporoča prečistiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestih in na deželi izboruo
svojo zalogo

cilindrov, mehkih in
trdih klobukov, turist-
skih klobukov, čepic.

po raznovrstnosti blaga primerno nizkih cenah.

Tovarniška zaloga

lodnatih klobukov

c. kr. dvornih založnikov A. J. Pichler
v Gradci. 273 12-15

Razglas

396 3-1

Razpisuje se narok za oddajo

zgradbe nove šole

na Vrhpolji pri Vipavi potom javne dražbe na dan 5. aprila t. l.
ob 3. uri popoldne.

Ponudnik se podvrže 5% kavciji in znanim stavbenim pogojem. — Dražbeni pogoji,
načrti in proračuni so na upogled pri podpisnem.

Krajni šolski svet na Vrhpolji pri Vipavi,

dné 27. marca 1903.

Matej Kobalj, predsednik.

Razpis.

391 1-1

Kranjsko društvo za varstvo živali razpisuje sledeča darila v prid varstva živali:

I. Za organe polic. straže:

1 darilo à 30 kron
2 darila „ 20 „
3 darila „ 10 „

II. Za lovske paznike (tudi druge osebe):

1 darilo à 30 kron
1 darilo „ 20 „
2 darila „ 10 „
6 daril „ 5 „

III. Za hlapce in druge uslužbence:

1 darilo à 30 kron
1 darilo „ 20 „
2 darila „ 10 „
6 daril „ 5 „

Darila pod I. in II. razdelila se bodo onim organom polic. straže, oziroma lovskim
paznikom, kateri so dokazano s strogim izvrševanjem obstoječih naredb o varstvu živali
trpinčenje živali ali pa nedovoljeno lovenje ptičev zabranili.

Darila pod III. razdelila se bodo onim hlapcem, oziroma drugim uslužbencem, katere
bodo delodajalci ali pa druge osebe v obdarovanje priporočili radi lepega ravnanja ž njim
v varstvo izročeni živalmi

Razdelitev se bode vršila meseca decembra, vsled česar se dotične prošnje oziroma
priporočila najkasneje do 1. decembra t. l. **kranjskemu društvu za varstvo živali**
doposlati morajo.

Kranjsko društvo za varstvo živali.

Ljubljana, meseca marca 1903.

Tajnik:

A. Pavlin.

Predsednik:

Rudolf grof Margheri.

Razpis.

392 1-1

Kranjsko društvo za varstvo živali razpisuje za spis najboljše knjižice
(v slovenskem jeziku) o varstvu živali, namenjene za razdelitev med šolsko mladino

darilo 50 kron.

Dotična knjižica naj obsega približno 40 do 50 strani (oktav oblika).
Tekmovalci naj dotično delo (z imenom spisatelja v zaprtem kouvrtu) najpozneje
do 1. julija 1903 podpisnemu društvu v razsojevanje dološljejo.
Pri pomoči se lahko pri društvenem voilstvu dobe.

Kranjsko društvo za varstvo živali.

Ljubljana, meseca marca 1903.

Tajnik:

A. Pavlin.

Predsednik:

Rudolf grof Margheri.

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast
las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nena-
vadnimi vspehi izkušena in zamčeno neškodljiva tekočina,
ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.
Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 ted-
nov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo
zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado.
Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone.
Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani
pri gospodu 274 (35)

Vaso Petričić-u.

V zalogi imajo tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkóczy v
Ljubljani, A. Ranf v Kranji, in lekarna „Pri angelju“
v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

Nič več telesnega zaprtja, ako se vživa

Zaloga: Dunaj, XVIII., Ladenburggasse 46.
Prospekt brezplačno. — Pošiljatev za poskušnjo:
12 kosov franko 3 K po povzetju. 72 52-7

Huss-ova pogača.

Zarezane strešnike vštricne

(Strangfalzziegel) in francoske (gespresste Falzziegel)

zidarsko opeko

cement, roman in portland

glinaste peči in štedilnike

plošče za tlak, šamotne in cementne

kot vse drugo stavbinsko blago

ponudijo po najnižjih cenah v poljubnih množinah

F. P. Vidic & Comp., Ljubljana.

Prva tržaška destilerija za konjak
Camis & Stock v Barkovljah pri Trstu
 priporoča domači
zdravilski konjak

po francoskem sistemu samo v izvornih steklenicah, z nadzorstvenim zamašenjem preiskovalnice za živila in sladila **Dunaj IX**, Spitalgasse 31, ki je odobrena od vis. c. kr. ministerstva notranjih zadev. 1 steklenica 5 K 1/2, steklenice K 2 60.
 V Ljubljani se dobiva pri trgovcih: **J. Jebečin, Kham & Murnik, S. Kordin**, 22 30-24 **A. Lilleg, A. Sarabon, Viktor Schiffrer, F. Terdina**.

Emajlirani in porcelanasti
higijenični pljuvalniki

natančno po predpisu

v največji izbiri

se dobivajo najcenejše pri trdkci

FRAN KOLLMANN

trgovec s steklenino in s porcelanom
 v Ljubljani, Mestni trg.

263 12-9

Edina zaloga tovarn za čevlje
D. H. POLLAK & Co na Dunaju.

Udano podpisana si usojam naznaniti p. n. občinstvu in prečastiti duhovščini, da imam v zalogi bogato izbiro vseh vrst

čevljev za gospode, gospe in otroke
 — ter raznih čevljev za šport. —

Da se obvaruje pred manj vredno konkurenco, naj vsakdo natančno pazi na tovarniško znamko, ki je vtisnjena na podplatu.

Proseč za prav številni obisk se priporoča s spoštovanjem

1408 12-8

Julija Stor, imejteljica.

Le Prešernove (prej Slonove) ulice št. 5, Ljubljana.

Zunanja naročila se izvrše točno in najbolje.

Zrebanje nepreklicno
 23. aprila 1903.

Glavni dobitek
 Kron 40.000 Kron

Srečke za sobe grevnice
 po 1 krono

priporoča
J. C. MAYER
 v Ljubljani.

145 12 2

Vsi dobitki se izplačajo v gotovini po odštetih 10% zneska.

Vzajemno podporno društvo
 v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim poroštvom
 Kongresni trg št. 19

sprejema vsak delavnik od 9.—12. ure dopoldan
 hranilne vloge ter jih obrestuje

po 4³/₄ 0/0

to je: daje za 200 Kron 9 Kron 50 h na leto.
 Rentni davek plača hranilnica sama.

Simon Pogačar l. r.
 predsednik.

Andrej Zamejc l. r.
 stolni dekan,
 I. podpredsednik.

Dr. Vinko Gregorič l. r.
 II. podpredsednik.

Rajko Samsa l. r.
 ravnatelj.

1469 15

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

110 95-36

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

St. 47/pr.

390 3-2

Razpis.

Pri upraviteljstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani izpraznjena je

služba računskega oficijala

z letno plačo 1.600 K, aktivitetno doklado 300 K in s pravico do dveh v pokojnino vstevnih petletno po 100 K.

Eventualno bo izpraznjeno tudi

mesto računskega praktikanta

pri deželnem knjizovodstvu z adjutom 1000 K na leto.

Pri oddaji službe računskega oficijala oziralo se bo le na take prosilce, kateri so položili izpit iz državnega računo-slovja in so izvežbani v računarski stroki.

Prosilci za mesto računskega praktikanta pa morajo dokazati, da so dovršili kako srednjo šolo ali pa vsaj štiri nižje razrede kake srednje šole, vrhu tega pa še kako trgovsko šolo.

Prosilci za jedno teh mest predložé naj svoje s krstnim listom, s pričevali o dovršenih študijah, o popolnem znanju slovenskega in nemškega jezika ter o dozdanjem službovanju opremljene prošnje najkasneje do

15. aprila 1903

ali neposredno, ali pa, če so že v kaki javni službi, potom predpostavljene oblasti podpisnemu deželnemu odboru.

Deželni odbor vojvodine kranjske.

V Ljubljani, dné 18. marca 1903.

Ustanovljeno l. 1832.

Priznано najboljšé

oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

176 7

Električni obrat

Ilustrovani ceniki se dobé brezplačno.

Prodaja na debelo!

Prodaja na drobno!

Najstarejša svečarska tvrdka! Najstarejša svečarska tvrdka!

Fr. Šupevc Ljubljana, Prešernove
 (Slonove) ulice 7, Perlesova hiša

priporoča prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu
 zjamčeno pristne

831 4

čebelno-voščene sveče

voščene zvitke i. t. d.

izborni méd-pitanec.

Ustanovlj. pred sto letil

Ustanovlj. pred sto letil

Živila MAGGI so najboljša.

Največje vrednosti za vsako družino.

 <p><i>Maggi za zabelo</i> daje juham, omaki, sočivju itd. nenavaden, čvrst, prijeten okus. Zadostuje malo kapelj. Steklenica od 50 l višje.</p>	<p>Juhe v tabletih. Tablet za 2 porčiji 15 h. Magijeve juhe v tabletih omogočijo urno, samo s prilivanjem vode, napraviti krepko, lahko prebavljivo in zdravo juho. 19 različnih vrst.</p>	<p>Consommé- in Bouillon-skatlice. 1 Consommé-skatlica za 2 porčiji najfinije močne juhe 20 h. 1 Bouillon-skatlica za 2 porčiji močne mesne juhe 15 h. Se takoj napravi z vrelo vodo brez drugega dostavka. 904 18</p>
--	--	---

Jeden poskus bolj prepriča, kakor vsaka reklama.

Je dobiti v vseh prodajalnicah kolonijalnega blaga, delikates in dišav.

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta 32 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztoplja slez, upokojuje kašelj, pomajšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebaviljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenici 1 gl. 25 kr. — 2 K 50 h. po pošti 20 kr. — 40 h. več za zavijanje.

Svarilo! Pred izdelki pod enakim imenom, ki pa so po sestavi in po učinku vsa različna posnemanja naših izvornih preparatov že 33 let obstoječega podfosfornastega kislno-apnena-železnega sirupa svarimo in toraj prosimo, izrecno zahtevati **Herbabny-jev apneno-železni sirup** in gledati na to, če ima vsaka steklenica pristanjeno uradno vpisano varstveno znamko.

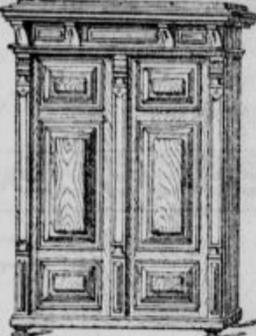
Edina izdelovalnica in skladišče:
Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII./1, Kaiserstrasse 73-75.
V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod. 141 20-16

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mardetschlager, G. Piccoli, U. pl. Trakóczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Bauseher; Reka: F. Prodram, G. Prodam, A. Schindler, Ant. Mizan; Breze: G. Elsässer dediči; Sevnica: F. Kordon; Celovec: P. Hauser & J. Pichler, P. Birnbacher vdova, J. Kometter, V. Hauser & R. pl. Hillinger; Št. Vid: A. Schiebl; Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Sutina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini, M. Rayasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haika; Velikovec: J. Jobst, Volšperk: J. Huth.

42 11

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne temne in likane sobne oprave iz suhega lesa, solidno izgotovljene, po lastnih in predloženih vzorcih. Velika zaloga raznovrstne izdelane oprave za salone, spalne in jedilne sobe je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih. — V prav obilno naročitev se priporoča

Jos. Arhar, načelnik.

Pozor!

Kdor želi dobre, pristne, fine slivovke ali tropinovca nad pol hektolitru kupiti naravnost od producenta, naj se obrne do dobrestnika Orehovaca, gospoda Dragotin Fröhlicha, pošta Sv. Peter-Orehovac na Hrvaškem 273 8-8

Ljubljana

ANTON SCHUSTER

Špitalske ulice šte. 7.

uljudno naznanja,
da so došle novosti
v konfekciji za dame
in deklice, bluze
kakor tudi modno
blago za obleke za
dame in gospode in
se priporoča mnogobrojnemu obisku

Solidno blago.
Nizke cene.

Uzorci na zahtevanje franko.

304 7-5

Važno za gospode!

Novo! Novo!

Uljudno naznanjam, da sem v 1. nadstropju svoje trgovine
Pred škofijo šte. 7
otvoril
posebni oddelek za vsakovrstno
sukneno blago

ter sem se potrudil, svoje skladišče dopolniti z najnovejšim, najmodernejšim tu- in inozemskim blagom od najfineše do najceneje vrste, tako da sem v prijetnem položaju ustreči vsem zahtevam.

Poskusite enkrat, ako kaj potrebujete, z mojim vsakovrstnim suknenim blagom in prepričali se bode, da Vas bode zadovoljila moja velika izbira, kakor tudi kakovost in cene kar najboljše.

K prijaznemu ogledu vabi najuljudneje
J. Grobelnik, Ljubljana.

Blago iz lanske sezije 20% in sukneni ostanki 30% ceneje.
305 10-7 Vzorci na deželo zastonj.

Dobiva se v vsch knjigotržnicah

MALI VITEZ

Pan Volodijevski

Zgodovinski roman, spisal H. Sienkiewicz
* Po poljskem izvirniku poslovenil Podravska. *

Roman izide, bogato ilustriran, v 20 do 25 sešitkih po 40 h. Vsakih 14 dni se izdaja en sešitek.

Založila knjigarna
Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.
111 20-16

Kdor želi imeti dober

harmonij

vrhniškega ali ameriškanskega sistema, ta naj blagovoli pisati na naslov: **A. Luznik, Vrhnika pri Ljubljani.**

264 10

1357 18

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 16

se priporo čapreč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne duhovniške obleke iz trpeznega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

— izgotovljene obleke posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevezma tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolje pri naročilih ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 691 52-43

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradon št. 9

priporoča slav. občinstvu in preč. duhovščini svojo veliko zalogo barvanih prstenih pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih, sivih, rumenih itd., kar najbolj trpežnih in po modernih modelih izdelanih. **Cene nizke.** 36 52-13

Lastni izdelek.
Ceniki franko in brezplačno.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanja za izgube pri trestanjih, pri iztrestanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako trestanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 177